THEODORE TAYLOR

A HOMOKZÁTONY

THEODORE TAYLOR

A HOMOKZÁTONY

REGÉNY

DELFIN KÖNYVEK
Szerkeszti RÓNASZEGI MIKLÓS

Előkészületben
BOGÁTI PÉTER
A LINKOSTOWNI CSAPDA

A fordítás az alábbi *kiadás alapján készült*
THEODORE TAYLOR: THE CAY
DOUBLEDAY AND COMPANY, INC. NEW YORK
© *Theodore Taylor, 1969*

Fordította NÉMETH ÉVA

FORGÁCS PÉTER *rajzaival*

A fedél
SZŐNYI GYULA
Munkája

© Németh Éva, 1975 Hungarian translation
ISBN 963 11 0422 2

MÓRA FERENC KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST 1975

Martin Luther King álmának ajánlom,
mely csak akkor válhat valóra,
ha a gyermekek is megismerik és megértik

1968. április
Laguna Beach,
Kalifornia

I. FEJEZET

Mint a tenger sötétjében úszó hangtalan, éhes cápák érkeztek a német tengeralattjárók az éj közepén.
Én keskeny, csúcsos tetejű, zöld házunk emeletén aludtam, Willemstadban, a venezuelai partok mentén húzódó holland szigetek legnagyobbikán, Curacaón. Emlékszem, azon a holdtalan februári éjszakán, 1942-ben, támadták meg a nagy Lago-olajfinomítót Arubán, a tőlünk nyugatra fekvő testvérszigeten. Ezután felrobbantottak kis, tömzsi tankhajóikból hatot – most is ilyenek szállítják a nyersolajat a Maracaibo-tóról a finomítóba, a Curacaói Kőolaj Társasághoz, hogy benzint, petróleumot és diesel-olajat állítsanak elő belőle. Az egyik német tengeralattjárót hajnalban még látni lehetett Willemstadból.
Amikor felébredtem, nagy izgalom uralkodott a városban, mely olyan, mintha az öreg Hollandia egy darabja lenne, csak itt a házakat mind halványra – rózsaszínűre, zöldre és kékre – festik, s nincsenek csatornák.
Sietve faltam a reggelimet, mivel el akartam menni Pundába, az üzleti negyedbe, a város legrégibb részébe, s onnan az Amszterdam-erődhöz, ahonnan kiláthattam a tengerre. "Ha valóban jár még ott ellenséges hajó – gondoltam –, én is látni akarom, hogy a többiekkel együtt rázzam az öklömet feléje."
Nem féltem, csak borzasztóan izgatott voltam. A háborúról sokat hallottam már, de még sohasem találkoztam vele. Az egész világ háborúban állt, s az most hozzánk is megérkezett a meleg, kék Karibtengerre.
Anyám első szava ez volt:
– Phillip, az ellenség végül megtámadta a szigetet is, ma nem lesz tanítás, de neked a ház körül kell maradnod. Érted?
Bólintottam, de nem tudtam elképzelni, hogy az ellenséges tengeralattjáró lövedéke annyi épület között pontosan engem fog kiszemelni, vagy éppen eltalálni, ha a híres pontonhídon vagy a Schottegatba hazafelé tartó, illetve a St. Anna-öböl mentén horgonyzó hajók között állok.
Így később, a délelőtt folyamán, míg anyám azon szorgoskodott,

hogy valamennyi sötétítő függönyünk a helyén legyen, a tartalék edényeket teletöltse friss vízzel, s felmérje élelmiszerkészletünket, lelopakodtam a régi erődítményhez Henrik van Bovennel, holland barátommal, aki szintén tizenegy éves volt.
Sokszor játszottam itt Henrikkel, de más fiúkkal is; mikor pár évvel fiatalabbak voltunk, Willemstadot védelmeztük kalózok, sőt a britek ellen. Róluk tudtam, hogy valamikor megrohamozták a szigetet. Máskor meg a spanyol gályákon rajtaütő hollandokat játszottuk. Ilyesmi is megtörtént sok-sok évvel ezelőtt. Annyira beleéltük magunkat, hogy néha már láttuk is a horizonton felbukkanó árbocos hajókat.
Persze csak a bennszülöttek rongyos vitorlájú schoonerei[1] voltak Venezuelából, Arubáról vagy Bonaire-ről, banánnal, naranccsal, papayával, dinnyével és zöldséggel megrakodva. De nekünk mindig kalózok maradtak, s rendszerint odakiáltottunk a fedélzeten nyüzsgő lármás feketéknek. Ők visszanevettek és továbbpöfögtek.
Az erőd olyan, mintha mesekönyvből lépett volna ki: tengerre néző, magas fala teletűzdelve lőrésekkel. Évek hosszú során át őrizte Willemstadot. De ezen a reggelen egyáltalán nem tűnt mesebeli erődítménynek. Igazi puskás katonákat s gépfegyvereket is láttunk rajta. Látcsöves emberek irányították őket a fehér tarajú hullámokra. Mindenki feszülten figyelt. Elkergettek, hazazavartak minket.
Mi azonban lementünk az Emma királynőről elnevezett híres pontonhídhoz, mely a hatalmas kikötőhöz, a Schottegathoz vezető csatornát íveli át. A híd úszó tömbökön nyugszik, és szétnyitható, amikor a hajók ki– vagy bemennek; Pundát Otrabandával – azaz a "másik oldallal", a város másik részével – köti össze.
A kilátás innen nem volt olyan jó, mint az erődtől, de kíváncsi, bámészkodó emberek akadtak itt is. Furcsa módon egy hajó sem úszott a csatornán. A "veerboot"-ok, vagyis a kompok, melyek a híd nyitva tartása idején oda-vissza szállították a kocsikat és az embereket, a parthoz kikötve, üresen álltak. Még a bennszülött schoonerek is csöndesen simultak a dokkokhoz a csatorna belsejében. És a feketék

[1] Schooner (ejtsd: szkúner): keskeny, hosszú, két– vagy háromárbocos hajó

sem nevettek s kiabáltak, ahogy szoktak.
Henrik megszólalt:
– Apám azt mondta, semmi sem maradt Arubából. Tudod, eltalálták a *Sint Nicolaast.*
– Minden tavi tankhajó elsüllyedt – tettem hozzá én.
Nem tudtam, hogy ez igaz-e vagy sem, de Henrik olyan bosszantóan hivatalos tudott lenni, mert az apjának kapcsolatai voltak a kormánynyal.
Henrik arca kerek volt és pufók. Haja szalmasárga, képe mindig pirospozsgás. Mindent komolyan mondott vagy csinált. Az Amszterdam-erőd felé nézett.
– Fogadok, most nagy ágyúkat szerelnek ott fel! - mondta Henrik.
Hát erre nyugodtan fogadhatott.
– Nemsokára a hadiflotta is itt lesz – mondtam én. Henrik rám nézett.
– A mi flottánk? – Ő Hollandia flottáját értette ezen.
– Nem – válaszoltam. – A miénk. – S persze az amerikaira gondoltam. Az ő kis flottájuk szerteszóródott, mikor a németek elfoglalták Hollandiát.
Henrik csendesen így szólt:
– A mi flottánk is jönni fog. – És én nem akartam vitatkozni vele. Mindenki sajnálta, hogy Hollandiát leigázták a nácik.
Ezután egy teherautóból kilépett egy katonatiszt, és azt mondta, hagyjuk el valamennyien az Emma királynő-hidat. Nagyon szigorú volt.
– Hát nem értik, hogy ellőhetnek idáig is egy torpedót, és mindnyájukat megölhetik? – mordult ránk.
Megint kitekintettem a tengerre. Kék volt és békés, jó kis szellő borzolta, tarajos hullámokat verve. Fehér felhők úsztak fölötte. De nem láttam a kikötőbe tartó hajók szokásos paráféját: a nemzeti zászlókkal feldíszített, zömök vagy masszív építményeket, amint nehézkesen haladnak keresztül az öblön a Schottegat felé, hogy benzint vagy olajat vegyenek fel.
A tenger üres volt, még egy vitorla sem bukkant fel rajta. Hirtelen megijedtünk, és hazarohantunk a Scharloo-negyedbe, ahol laktunk.

Azt hiszem, sápadt voltam, amikor beléptem a házba, mert anyám, aki éppen a konyhában volt, rögtön megkérdezte:
– Hol voltál?
– Pundában – vallottam be. – Henrikkel mentem. Anyám nagyon mérges lett. Megragadta a vállamat, és megrázott.
– Megmondtam neked, hogy ne menj oda, Phillip! – mondta dühösen. – Háború van! Nem érted?
– Csak látni akartuk a tengeralattjárókat – válaszoltam.
Anyám lehunyta szemét, és sovány testéhez szorított. Ilyen volt. Az egyik percben megrázott, a másikban megölelt.
A rádió szólt, és egy hang azt mondta, ötvenhat ember halt meg a felrobbantott tankhajókon. A Holland Nyugat-Indiák kormányzója Washingtonhoz fordult segítségért. Nem volt értelme Amszterdamtól kérni. Hallgattam a szomorú hangot, amíg anyám le nem zárta.
Végül azt mondta:
– Nem esik semmi bajod, ha azt teszed, amit mondunk. Ma el ne menj többet az udvarról!
Nagyon idegesnek látszott. De akkoriban gyakran volt ideges. Mindentől félt, hogy lezuhanok a tenger védőgátjáról, hogy leesem a fáról, vagy megvágom magamat a zsebkésemmel. Henrik anyja más volt, Nagyot nevetett, és legyintett:
– Fiúk, fiúk!
Késő délután apám, aki szintén Phillip volt – Phillip Enright – haza-

jött az olajfinomítóból, ahol a repülőbenzin termelését növelő programon dolgozott.
– Hajnali két óra óta talpon volt – mondta anyám, s megkért, ne kérdezzek tőle túl sokat. Hajnalban telefonáltak neki, s közölték vele, lehet, hogy a németek megkísérlik lőni a finomítót és az olajtartályokat, ezért jelentkeznie kell, hogy segédkezzék a tűzoltásban. Sohasem láttam még ilyen fáradtnak, és most nem is kérdeztem annyit, amennyit szerettem volna.
Egészen a múlt évig sokat voltunk együtt apámmal: halásztunk, vagy kis csónakunkon vitorláztunk, nagyokat gyalogoltunk a Krup-öböl mentén vagy a Seroe Malén, vagy éppen a környező vidékre rándultunk ki. Sokat tudott a fákról, a halakról és a madarakról. De most mindig elfoglaltnak látszott. Még vasárnap is megrázta a fejét:
– Sajnálom, kölyök, dolgoznom kell.
Mikor felhajtotta a korsó hideg holland sört (minden este ivott egyet a nappali szobában, amikor hazajött), megkérdeztem:
– Ma éjjel fognak lőni minket? Komolyan nézett rám, és azt felelte:
– Nem tudom, Phillip. Lehet. Azt szeretném, ha anyád és te ma éjszaka itt lent aludnátok, és nem az emeleten. Nem hiszem, hogy bármi veszély fenyegetne, de jobb lent aludni.
– Hányan vannak kint, a tengeren?
Úgy képzeltem, olyanok lehetnek, mint a halrajok. Talán több tucat. Henriknek pontosan be akartam számolni, mit tud apám a tengeralattjárókról.
Megrázta a fejét.
– Senki sem tudja, Phillip. De három bizonyára ólálkodik a szigetek körül. Három különböző helyen támadtak.
– Egyenesen Németországból jöttek? Bólintott.
– Vagy franciaországi támaszpontokról – mondta, pipáját megtömve.
– Miért nem szállhatunk vízre harcolni ellenük? - kérdeztem.
Apám szomorúan nevetett, és hosszú mutatóujjával megbökte a mellét.
– Szeretnél, ugye? De nekünk nincs semmink, amivel harcolhatnánk, fiam. Nem mehetünk motorcsónakokon, és nem támadhatunk rájuk puskákkal.

Anyám bejött a konyhából.
– Hagyd abba ezt a buta kérdezősködést, Phillip! Mondtam már!
Apám furcsán nézett rá. Ő mindig válaszolt kérdéseimre.
– Joga van hozzá, hogy tudja. Ő is itt él, Grace. Anyám visszapillantott rá, és így szólt:
– Igen, sajnos!
Tudtam, hogy anyám nem akart Curacaóra jönni 1939 végén, de apám azzal érvelt, hogy szükség van rá a háborús helyzetben, bár az Egyesült Államok akkor még nem lépett be a háborúba. A Royal Dutch Shell kérte kölcsön amerikai vállalatától, mert a finomítók és a benzingyártás szakembere volt. De anyám abban a pillanatban, amikor meglátta a szigetet, eltökélte, hogy nem fogja szeretni. Gyakran panaszkodott az olaj– és a benzinszag miatt, valahányszor a passzátszelek elültek.
Milyen más volt minden Virginiában, ahol apámat új olajfinomító építésével bízták meg az Elizabeth-folyó partján! Kis, fehér házban laktunk, hektárnyi, fákkal sűrűn benőtt nagy telken. Anyám gyakran mesélt a házról és a fákról, az évszakok változásáról meg az ottani barátairól. Azt mondta, hogy szép és biztonságos volt az életünk Virginiában.
Apám csendesen így szokott válaszolni:
– Manapság már nincs igazán szép és biztonságos hely.
Eszembe jutottak a szentjánosbogaras és loncillatú nyarak, a hideg telek, amikor a mezők barnák voltak, és csikorogtak a talpam alatt. Ennél többre nem igen emlékszem. Csak hétéves voltam, amikor a Karib-térségbe költöztünk. Úgy hiszem, anyámnak honvágya volt Virginia után, ahol senki sem beszélt hollandul, nem volt benzin– vagy olajszag, s nem volt olyan sok néger mindenütt.
Feszült csönd ereszkedett apám és anyám közé. Ez az utóbbi időben egyre gyakrabban megtörtént. Anyám visszament a konyhába.
Megkérdeztem apámat:
– Miért nem tudnak repülőgépet bevetni, és úgy bombázni a tengeralattjárókat?
Apám a konyha felé bámult, és nem hallott meg. Megismételtem a kérdést. Sóhajtott egyet.

– Ja, igen. A válasz ugyanaz, Phillip. Itt nincsenek vadászrepülők. Az igazat megvallva, nincs semmilyen fegyverünk.

II. FEJEZET

Éppen sötétedéskor fejeztük be a korai vacsorát. Apám kiment, és szemügyre vette a házunkat. A sötétítő függönyöket ellenőrizte. Anyámmal egy-egy ablaknál álltunk, s ő felkiáltott, ha a legkisebb fénycsíkot is látta. A kormányzó parancsára egyetlen fénysugár sem látszhatott az egész szigeten. Aztán apa visszament a finomítóba.

Kilenc óra körül felkuporodtam a lenti díványra, de nem tudtam aludni. Állandóan a part körül ólálkodó német tengeralattjárókra meg a tavi tankhajókra gondoltam és a mezítlábas kínai matrózokra. Azt hiszem, arra vártam, hogy a tengeralattjárók lőni kezdik Willemstadot.

Majd elkezdtem tűnődni, vajon a németek katonákat is dobnak-e partra. Fél tíz körül kilopakodtam az ágyból, kimentem a szerszámos kamrába, és behoztam a fejszét. A dívány alá tettem. Ez volt az egyetlen, amiről azt gondoltam, hogy használni tudom a németek elleni harcban.

Tizenegy óra lehetett, amikor apám visszatért a finomítóból, hogy elvigye az összes zseblámpát, ami csak volt a házban. Halkan beszélgettek, de hallottam őket.

Anyám így szólt:

– Egyre veszélyesebb itt.

– Grace, tudod, hogy nem mehetek el – válaszolta apám.

– Jól van, akkor Phillip és én megyünk vissza. Vissza Norfolkba, kivárni, amíg a veszély elmúlik - mondta anyám.

Felültem az ágyban, és nem tudtam hinni a fülemnek. Apám folytatta:

– Veszélyesebb hazamenni, hacsak nem repülőn mentek, mint itt maradni. Ha minket lőnek is, nem találják el Scharloot.

Anyám élesen mondta:

– Tudod, hogy nem akarok repülni! Halálra rémít, ha csak rágondolok is.

– Később beszélünk még erről – válaszolta apám, reménytelenül, keserű hangon.

Nem sokkal ezután újra visszatért a finomítóba.

A gondolat, hogy el kell hagynom a szigetet, elszomorított. Szerettem a régi erődöt, a schoonerokat, a Ruyterkade piacot, csipogó csirkéivel, visító malacaival és a kiabáló négereivel; szerettem a vidéket óriás kaktuszaival és dividivifáival, melynek furcsa ágat mind a törzs széltől védett oldalán helyezkednek el; szerettem a westpunti gyönyörű, homokos partot. És Henrik van Boven is nagyon hiányzott volna.

Én tudtam, hogy Henrik és édesanyja gyávának fog tartani minket, ha elmegyünk, csak azért, mert néhány német tengeralattjáró ólálkodik Curacao partjai mentén. Ébren töltöttem az éjszaka legnagyobb részét.

Másnap reggel apám elmondta, hogy a Maracaibo homokos torkolatánál nyersolajat szállító tankhajók kínai legénysége megtagadta a vízre szállást flottakíséret nélkül. Azt mondta, az olajfinomítónak egy napon belül le kell állnia, ami annyit jelent, hogy az értékes benzin és olaj nem juthat el Angliába vagy Montgomery tábornokhoz az afrikai sivatagba.

Hét napon keresztül egyetlen hajó sem jutott keresztül az Emma királynő-hídon, s Willemstadban nyomott hangulat uralkodott. Az emberek büszkék voltak rá, hogy az aprócska Aruba és Curacao a világ legfontosabb szigetei közé kerültek, hogy a győzelem vagy a vereség függ tőlük. Haragudtak hát a kínai legénységre, és a harmadik napon már lázadással vádolták őket.

– De – mondta apa – érthető, hogy nagyon félnek, és akik haragszanak rájuk, többnyire maguk sem vállalnák az utat ezeken a kis hajókon.

Megmagyarázta nekem, milyen érzés lehet nyersolaj rakományt vinni, tudva, hogy egy torpedó vagy lövedék bármely percben lángba boríthatja az egész hajót. Bár nem volt matróz, önként jelentkezett, hogy ezzel is enyhítse a tankhajók munkaerőhiányát.

Nemsokára persze az a veszély is fenyegetett, hogy elfogy az ivóvizünk. Nagyon kevés eső esik a holland nyugat-indiai szigeteken, kivéve, ha hurrikán jön. A vidék néhány kútjának vize is igen magas sótartalmú. Az édesvizet az Egyesült Államokból vagy Angliából nagy tankhajók szállították, majd újra desztillálták, hogy iható le-

gyen. De most valamennyit feltartóztatták a kikötőkben, amíg a tengeralattjárókat el nem tudják kergetni.
A hét vége felé kezdtünk kifogyni a friss zöldségből, mert a schoonerok is féltek. Most már anyám folyton a tengeralattjárókról, a víz– és élelmiszerhiányról beszélt; Úgy tűnt, hogy a háború szinte kapóra jött neki, hogy Curacao elhagyását sürgethesse.
– A hajók nemsokára újból járni fognak – mondta apám bizakodóan, és igaza lett.
Azt hiszem, február 21 volt, amikor néhány kínai matróz belement, hogy a Maracaibo-tóhoz hajózzék, de ugyanezen a napon egy Willemstad felé tartó norvég tankhajót megtorpedóztak Curacao közelében, s a félelem újra végigsöpört a régi városon. Hajóink nélkül tehetetlenek voltunk.
Aztán egy vagy két nappal később apám elvitt a Schottegatba; éppen akkor fejezték be az *Empire Tern* gőzös, egy nagy brit tankhajó berakodását. Elején-hátulján gépfegyverekkel – egyike volt a kikötő néhány felfegyverzett hajójának.
Bár a passzátszél fújt, a benzin– és olajszag erősen rátelepedett a Schottegatra. Több üres tankhajó vesztegelt itt, magasan kiemelkedve a vízből, a feltöltést követő indulási parancsra várva. Legénységük a korlátnak támaszkodva figyelte a sürgést-forgást az *Empire Tern* körül.
Végignéztem, hogyan rázkódnak meg a hajóhoz erősített vastag gumitömlők a tartályokba pumpált benzintől. A benzingőz reszketve csillant meg a levegőben; egymás után töltötték meg a hajó tartályait, egészen csordultig, s valamennyit rögzítették az útra. Senki sem beszélt sokat. A repülőbenzin közelében minden mozdulatra vigyázni kell.
Délután Pundába mentünk, s megálltunk a pontonhídnál, míg a hajó lassan végigúszott a St. Anna-öblön. Sokan mások is eljöttek a látványra – még a kormányzó is. Mindnyájan megéljeneztük, amint elhaladt mellettünk, elindulva magányos útjára Anglia felé, hogy ott hozzájáruljon a királyi légierő üzemanyagának pótlásához.
A tompa fehérre festett, de mindenütt rozsdacsíkokkal tarkított *Empire Tern* matrózai visszaintegettek nekünk, s ujjukkal a győzelem V

betűjét mutatták.
Addig néztünk utána, amíg a pilótahajó, a kikötőkalauzt az *Empire Ternről* felvéve, vissza nem indult Willemstadba. Éppen távozóban voltunk, amikor robbanás hallatszott. A tengerre néztünk. Az *Empire Ternt* vörös lángtenger nyelte el, és fekete füst gomolyogva emelkedett az ég felé.
Valaki felkiáltott – Ott van!
A lángtenger egyik felétől körülbelül egy mérföldnyire nagyon keskeny fekete árnyat láttunk a vízen. Egy német tengeralattjáró volt, mely feljött a víz színére, végignézni, hogyan pusztul el a hajó.
Egy kikötői vontatógőzös és több kis motorcsónak indult el a *Tern* felé, de már nem segíthetett semmit. Néhány nő sírt, és láttam férfiakat – köztük volt apám is –, akiknek könny csillogott a szemében. Hihetetlen volt, hogy néhány órával ezelőtt a fedélzetén álltam. Többé nem lelkesített a háború, kezdtem megérteni, hogy halált és pusztulást jelent.
Még ezen az éjszakán anyám azt mondta apámnak:
– Visszaviszem Phillipet Norfolkba. Tudtam, hogy a döntése végleges.
Apám fáradt volt és csüggedt az *Empire* Ternnel történtek miatt. Nem mondott sokat, de pontosan emlékszem a szavaira.
– Grace, azt hiszem, nem cselekszel helyesen. Mindketten biztonságban vagytok itt Scharlooban.
Csodálkoztam, hogy miért nem parancsol egyszerűen anyámra, hogy maradjon. De ő nem az a fajta férj volt.

A napsütéses nappalok és a sötét, csendes éjszakák lassan teltek márciusban. A hajók újra elindultak, dacolva a tengeralattjárókkal. Néhány elpusztult. Henrik és én gyakran mentünk le Pundába megnézni, hogyan futnak ki a tengerre, remélve, hogy nem történik bajuk.
Sem apám, sem anyám nem beszélt sokat elmenetelünkről. Azt hittem, hogy amikor két amerikai torpedóromboló megérkezett a holland cirkálóval, a *Van Kingsbergennel,* a tavi szállítóhajók védelmére, anya meggondolja magát. De csak még nyugtalanabb lett.
Aztán egy kora áprilisi napon így szólt:

– Apád végre elintézte, hogy utazhatunk. A mai napod az utolsó az itteni iskolában, Phillip. Holnap elkezdünk csomagolni, és pénteken elhajózunk Miamiba. Aztán vonattal Norfolkba megyünk.
Hirtelen ürességet éreztem belül. Aztán dühbe gurultam, és megvádoltam azzal, hogy gyáva. Rám parancsolt, hogy menjek iskolába. Azt kiáltottam neki, hogy gyűlölöm.
Az iskolában egész nap azon törtem a fejem, mit csináljak. Arra gondoltam, elrejtőzhetnék valahova, amíg a hajó elindul, de egy Curacao nagyságú szigeten nincs hová elbújni. És tudtam, hogy apám nagyon aggódnék.
Azon az estén, amikor hazaérkezett, megmondtam neki, hogy vele akarok maradni. Mosolygott, és hosszú, sovány karját a vállam köré fonta. Így szólt:
– Nem, Phillip. Úgy hiszem, az a legjobb, ha anyáddal mégy. Ilyen időkben nem lehetek sokat itthon.
Hangja szomorúnak tűnt, bár megpróbált vidám lenni. Azt magyarázta nekem, hogy csodálatos lesz visszatérni az Egyesült Államokba, hogy mennyi mindent mulasztottam el, amióta a szigeten vagyunk. Én el sem tudtam képzelni semmi ilyesmit.
Aztán beszéltem anyámmal, hogy maradjunk Willemstadban, s ő mindkettőnkre megharagudott. Kijelentette, hogy nem szeretjük, s elkezdett sírni. Apám vetett véget az egésznek, így szólva: – Phillip, a dolog el van döntve. Pénteken utazol anyáddal.
Így anyám segítségével becsomagoltam, s elbúcsúztam Henrik van Boventől meg a többi fiútól. Azt mondtam nekik, hogy csak rövid időre megyünk, és a nagyszülőket, anyám szüleit fogjuk meglátogatni Norfolkban. De éreztem, nagyon sokára fogom Curacaót és apámat viszontlátni.
Pénteken kora reggel szálltunk be a *Hato* gőzösbe a Szent Anna-csatornán. Kis holland teherszállító hajó volt, magas orral és tattal, közepén, a két mélyített fedélzet között elhelyezkedő parancsnoki fülkével. Gyakran láttam a Szent Anna-öbölben. Általában Willemstad, Aruba és Panama között járt, hosszú kéménye volt, és mindig vastag, fekete füstöt eregetett.
A hajó jobb oldalán elhelyezkedő s a fedélzetre nyíló kabinunkban

apám így szólt:
– Nos, nyugodtan pihenhetsz, Phillip. A németek sohasem fognak torpedót pazarolni erre az öreg teknőre.
Mégis láttam, hogy szemügyre veszi a mentőcsónakokat. Aztán megvizsgálta a tűzoltó tömlőket a fedélzeten. Tudtam, hogy nyugtalan.
Nyolc másik utas tartózkodott még a hajón, s mindnyájan rokonaiktól búcsúztak, mint mi apámtól. Szokás szerint virágot és bort hoztak. "Majdnem olyan volt mindez, mint a háború előtt" – mondták.
Apám mosolygott, és nagyon vidám volt, de amikor a *Hato* kürtje háromszor felharsant, jelezvén, hogy itt az indulás ideje, összeszorított szájjal búcsúzott. Sokáig csimpaszkodtam belé. Végül azt mondta:
– Vigyázz nagyon anyádra! Megígértem.
Végighajóztunk a Szent Anna-öblön, s az Emma királynő-híd szétnyílt előttünk. Könnyeimen keresztül láttam az erődöt, Punda és Otrabanda öreg házait. Bennszülött schoonerok siklottak be a tengerről. Aztán anyám kinyújtotta a kezét. Egy magas embert láttam az Amszterdam-erőd falain állni és integetni. Tudtam, hogy apám az. Sohasem fogom elfelejteni a védőgáton álló magas, magányos alakot!
A *Hato* gőzös beleharapott a nyílt tengerbe, s lágyan ringatózni kezdett. Panama felé fordultunk, mert ki kellett kötnünk, mielőtt Miami felé tovább indultunk volna. Lenn, a mélyített fedélzeten, elöl s hátul négy masszív szivattyú hevert. Ezeket Colónba, a Panama-csatorna atlanti bejáratánál fekvő kikötőbe kellett szállítani.
A mentőcsónak mellett ülve, s Curacaóra visszatekintve, sokáig maradtam kinn a fedélzeten; magányosnak és szomorúnak éreztem magam.
Végül anyám így szólt:
– Gyere már be.

III. FEJEZET

Hajónkat 1942. április 6-án reggel 3 óra tájban torpedózták meg, két nappal azután, hogy elhagytuk Panamát.
Lezuhantam az emeletes ágy tetejéről, és hirtelen négykézláb találtam magam a deszkapadlón. A hajókürt szakadatlan szólt, fémrecsegést és hangos kiabálást hallottunk. Az egész hajó rázkódott. Úgy éreztük, mintha megálltunk volna, és holtan lebegnénk a vízen.
Anyám nagyon nyugodt volt, egészen más, mint otthon. Csendesen beszélt, amíg öltözött, s mondta, kössem be a cipőmet, feltétlen hozzam magammal a gyapjúpulóveremet, és vegyem fel a bőrzakómat. A keze nem reszketett.
Rám segítette a mentőkabátot, majd ő is felvette a magáét, és így szólt:
– Most jusson eszedbe minden, amit a hajó elhagyásáról hallottunk.
A tisztek mindennap tartottak kiképzést.
Amíg beszélt, újabb hatalmas robbanás hallatszott. Nekirepültünk a kabinajtónak. A hajósinas korábban figyelmeztetett bennünket, ne zárjuk be az ajtót, mert beszorulhat. Kitaszítottuk, és felrohantunk a fedélzetre, mely már dőlni kezdett.
Minden élénk, vörös fényben úszott és recsegett-ropogott. A hajó egész hátsó része égett, a matrózok a mi fedélzetünk mentőcsónakját bocsátották éppen a vízre. A csőhálózat eltörött, és a gőz sziszegve áramlott kifelé. A tűz forrósága végigömlött rajtunk.
Amikor a mentőcsónakot már ledobták, a kapitány lejött a hídról. Kicsi ember volt, gyapjas, fehér hajú, s úgy viselkedett, ahogy – mint hallomásból tudtam – a kapitányoknak viselkedniük kell. A mentőcsónakok mellett állt a tűz izzó fényében, nagyon határozottan, s parancsokat osztogatott a legénységnek. Aktatáskát és egy navigációs műszert cipelt, amiről úgy tudtam, hogy szextáns. A hajó másik oldalán éppen egy másik mentőcsónakot bocsátottak a vízre.
A közelünkben két fejszés matróz csapta el a hajóköteleket, s két nagy mentőtutaj csobbant a feketéllő vízre, melyen csak az égő gázolaj tűztócsái világítottak.
A kapitány elkiáltotta magát:

– Indulás! Utasok a csónakokba!
A hátsó raktárban lángra lobbantak a gépolajos bádogkannák, és egymás után robbantak fel, de az elöl állókat még nem fenyegette tűz.
Egy matróz megragadta anyámat, és besegítette. Aztán éreztem, hogy engem a csónakban álló matróz kezébe tesznek. A többi utast is besegítették, s valaki elkiáltotta magát: – Engedd el a kötelet! – Abban a pillanatban a *Hato* erősen megingott, és történt valami a csónak csigasorkötelével.
A csónak eleje lesüllyedt. Arra még emlékszem, hogy mindnyájan a vízbe merültünk. A közelemben láttam anyámat, és odakiáltottam neki. Aztán valami fejbe ütött.
Hosszú idő múlva – négy órával később, mint utóbb megtudtam – kinyitottam a szemem, megpillantottam az ide-oda imbolygó kék eget, s meghallottam a víz csobogását. Iszonyúan fájt a fejem. Újra becsuktam a szemem, azt gondolva, talán álmodom. Ekkor egy hang megszólalt:
– Fiatalúr, hogy érzi magát? Megfordítottam a fejem.
Hatalmas, igen öreg néger ült mellettem a tutajon. Csúnya volt. Orra lapos, arca széles; feje gyapjas, ősz hajtömeg. Egy pillanatig nem tudtam rájönni, hol vagyok, és ő kicsoda. Aztán eszembe jutott, hogy láttam a *Hato* matrózai között.
Körülnéztem, anyámat keresve, de senki más nem volt a tutajon, csak ez a hatalmas néger, jómagam és egy nagy, feketés-szürke macska, mely hátsó felét nyalogatta.
A néger azt mondta:
– Szörnyű ütést kapott, fiatalúr. Egy gerendadarab vágta kupán, és én rángigáltam fel erre a tutajra.
Felém kúszott. Az arca nem lehetett volna feketébb és a foga fehérebb. Fogai alabástrom nyiladékot képeztek a szájában, és rózsapiros ajkai úgy borultak rá, mint a kagyló húsa. Forradáshoz hasonló csík húzódott bal orcáján. Tudtam, hogy nyugat-indiai. Sokat láttam belőlük Willemstadban, de nála hatalmasabbat még soha.
Felültem és megkérdeztem:
– Hol vagyunk? Hol van az édesanyám? A néger a homlokát ráncol-

va ingatta fejét.
– Lefogadnám, hogy egy ilyen tutajon van anyád is, épen és egészségesen. Vagy az is lehet, hogy felvették egy csónakba. Lefogadnám, le én.
Aztán rám mosolygott, és arca kevésbé volt ijesztő.
– A helyzetünk pedig… hát asz'szem, valahol a homokzátonyok táján járunk, úgy a tizenötödik szélességi fokon és a nyolcadik hosszúságin. Elhagytuk volna őket, ha az a fránya alattomos torpedó bele nem trafál éppen a hajótestbe! Két percbe sem telt, és vége . . .
Körülnéztem. Nem láttam mást, csak a kék tengert, helyenként narancsbarna hínárfoltokkal. Nem lehetett látni sem a *Hatót,* sem tutajokat, sem csónakokat. Csak a tengert és a felette köröző néhány madarat. A puszta tenger, a fejembe lüktető éles fájdalom és annak tudata, hogy itt vagyok egyedül egy feketével anyám helyett, könnyekre fakasztott.
Végre a néger véreres szemével rám tekintve, megszólalt:
– Ejnye, no, fiatalúr, jómagam, Timothy is így érzem magam, de semmi jó se lenne, ha én is ezt csinálnám, ugye? – Hangja mélyen zengő volt, lágyan és bársonyosan csengett.
Kicsit jobban éreztem magam, de a fejem kegyetlenül fájt.
A macska felé intett:
– Ez Stew, a szakács macskája. Felmászott a tutajra, és nem volt szívem lelökni. – Stew még mindig buzgón nyaldosott. – Csupa olaj lett a vízben.
Jobban megnéztem a négert. Rendkívül öreg volt, mégis erőteljesnek látszott. Az izmok kidudorodtak ébenfekete karján és vállán. Mellkasa erős volt, és nyaka kisebb fatörzs vastagságú. Szemügyre vettem kezét és lábát. Talpbőre cserepes volt és repedezett, inas a kortól meg a mezítláb járástól a schoonerek és teherhordó hajók forró fedélzetén.
Látta, hogy méregetem, s szelíden mondta:
– Feküggyön csak vissza, fiatalúr, és pihenjen még egy kicsit. Ne nézzen egyenest a napba! Túl erős.
Tengeribeteg voltam. A tutaj oldalához csúsztam hányni. Odahúzódott mellém, fejemet nagy lapátkezébe fogta. Mit számított ebben a

pillanatban, hogy fekete és csúnya!
– Jól van, jól van – dünnyögte.
Amikor befejeztem, visszasegített a tutaj közepére, és így szólt:
– Ez természetes. A sok szörnyűség miatt van, ami történt.
Aztán figyeltem, hogyan szakítja fel erős karjával és kezével a tutaj külső széléről a deszkákat. Majd újra összeütve a végüket, két-három szöget eszkábált, s az aljukat belenyomta a tutaj deszkák réseibe. Lehúzta ingét és nadrágját, és az enyémet is kérte. Nem tudom, mi történt a bőrzakómmal meg a szvetteremmel. De nemsokára volt egy ingatag sátrunk a tűző nap ellen.
Bemászott, hogy elnyúljék mellettem, és így szólt:
– Ritka szerencsénk van, fiatalúr. Az ivóvizes hordó nem tört el, amikor a tutajt vízre dobták; van egy kis kétszersültünk, csokoládénk, és a bádogdobozban a gyufák szárazak. Mondom, ritka szerencsénk van! – És rám vigyorgott.
Éppen azon tűnődtem, hogy nincs is olyan nagy szerencsénk. Anyámra gondoltam, aki egy másik csónakon vagy tutajon hányódik, s nem tudja, hogy megmenekültem. Apámra gondoltam, odahaza Willemstadban. Szörnyű volt, hogy nem mondhattam meg neki, hol vagyok! Órákon belül küldene hajókat és repülőgépeket értünk.
Úgy hiszem, a hatalmas néger látta arckifejezésemet. Így szólt:
– Ne essen kétségbe, fiatalúr! Valaki meg fog találni minket. Sok schooner jár erre. A hajóút is itt vezet Jamaica felé, sőt még azon túlra is.
Egy kis idő múlva újra elaludtam, elringatott a tutaj mozgása és az alját képező olajoshordóknak csapódó hullámok lágy és kellemes hangja. Nagyon fáradt voltam, és a fejem még mindig fájt. A gerendadarab baloldalt vágódott neki.
Amikor újra felébredtem, késő délután volt. A nap lejjebb hanyatlott, és hűvös szellő legyezett minket. De nekem nagyon melegem volt. A fájdalom nem múlt el. A néger háttal ült, valami kalipszót dúdolt. A háta nagy, fekete hústoronyként magasodott. Az egyik vállán mély sebhelyet láttam.
Megkérdeztem tőle:
– Hogy hívnak?

Meghallva hangom, széles vigyorral megfordult.
– Ó! Itt van megint! Nagyon unalmas volt így egyedül.
Megismételtem:
– Hogy hívnak?
– Engemet? Timothynak.
– És a vezetékneve? Nevetett:
– Nekem csak egy nevem van, és az Timothy!
– Az enyém Phillip Enright, Timothy. – Apám mindig arra tanított, hogy minden felnőttet úrnak szólítsak, de Timothy nem látszott úrnak. S azonkívül is fekete volt, velük úgy beszélnek, mint a gyerekekkel. Én is így beszéltem.
Timothy így szólt:
– Ismertem egy Phillipet, aki St. Johnból járt ki halászni. Megérte a pénzét! – S nagyokat nevetett magában.
Kértem tőle vizet. Beleegyezően bólintott.
– A nap nagyon perzsel. – Felemelte a tutajpadló felcsapható részét, és kihúzta a mintegy két láb hosszú vizeshordót. Egy bádogpohár volt hozzáerősítve. Vigyázva, hogy egy cseppet se löttyintsen ki, töltött, és így szólt: – Csak egy irtó kicsikét tanácsos inni. Éppen csak megnedvesíteni a nyelvét.
– Miért? – kérdeztem. – Ez nagy hordó.
Timothy a puszta tengert fürkészte, aztán visszatekintett rám, öreg szeme azonban messzire kalandozott.
– A nagy hordók könnyen összemennek.
– Mondtad, hogy nemsokára felszednek minket - emlékeztettem.
– Ó, igen – helyeselt azonnal –, de nagyon okosan kell bánnunk azzal, amink van.
Megittam a kitöltött csöpp vizet, és még kértem. Szótlanul nézett rám egy pillanatig, de aztán azt mondta, szemével hunyorítva:
– Egy nagyon kicsit, fiatalúr.
Ajkam égett, a torkom száraz volt. Egész pohárral akartam.
– Kérlek, töltsd teli – mondtam.
De Timothy csak pár csöppet öntött a pohár aljára.
– Nem elég! – panaszkodtam. Úgy éreztem, három pohárral is meg tudnék inni. De Timothy, figyelemre sem méltatva, erősen vissza-

nyomta a fadugaszt a vizeshordóba.
Így szóltam:
– Vizet akarok, Timothy! Nagyon melegem van. Felelet helyett kinyitotta a tutaj csapóajtaját, és újra biztonságba helyezte a vizeshordót. Kezdtem látni, milyen csökönyös vénemberrel van dolgom. Kezdtem utálni Timothyt.
– Fiatalúr – mondta visszatérve a sátor alá –, lehet, hogy még az este erre vetődik egy schooner, s ha így lesz, megihatod az egész hordót. De lehet, hogy nem jön, ezért kell tartogatni a vizünket. Dacosan mondtam:
– Egy schooner meg fog találni minket. És apám már küldött hajókat a keresésünkre.
Rám se pillantva válaszolt:
– Biztos, fiatalúr. – Aztán lehunyta szemét, és a világért sem szólt volna hozzám többet. Csak szétterpeszkedett, mint egy néma fekete húskupac.
Szégyenszemre elsírtam magam. Biztosan hallotta, de egy izom sem rándult az arcán. Akkor sem nézett fel, amikor kimásztam a kalyibából, hogy olyan messze kerüljek tőle, amennyire csak lehet. Hosszú ideig a tutaj túlfelén gubbasztottam, haza gondolva, és Stew hátát vakargatva.
Bár azelőtt nem gondolkoztam így, most kezdtem azt hinni, hogy anyámnak van igaza. Nem szerette őket. Nem szerette, ha Henrik és én lementünk a St. Anna-öbölbe, és a schoonerek közelében játszottunk. Pedig az mindig remek mulatság volt! A feketék ránk nevettek, és banánt vagy papayát hajítottak oda nekünk.
Mindig azt– mondta, amikor megtudta, hol jártunk: “Nem ugyanolyanok, mint te, Phillip. Mások, és máshogy is élnek. S ez így is van jól!”
Henrik, aki köztük nőtt fel Curacaón, nem értette, miért gondolkodik így.
Odaüvöltöttem Timothynak:
– Az összes vizet magadnak tartogatod! Nem hiszem, hogy aludt, de nem válaszolt. Amikor az ég mélykékbe kezdett fordulni, Timothy felkelt és körülnézett. Csupán egy rideg pillantást vetett rám.

– Ha szerencsénk lesz – mondta –, repülőhalak ugranak a tutajra. A halevéssel megtakaríthatunk néhány darab kétszersültet. És víz is van a halban.
Éhes voltam, de nyers halat enni nem volt valami csábító gondolat. Nem válaszoltam.
Sötétedés előtt kezdtek a halak suhanni a vízen; rövid, szárnyszerű uszonyuk húsz vagy harminc lábnyira – néha még messzibbre is – vitte őket.
Egy nagy példány kiugrott a vízből, felénk repült, és lecsapódott a tutajra. Timothy boldog rivalgással megragadta. A kés nyelével fejbe kólintotta, és a kalyibába dobta. Nemsokára egy másik, kisebb ugrott a fedélzetre. Timothy ezt is elkapta.
A teljes sötétség beállta előtt megnyúzta őket, ügyes kézzel fejtve le a húst az oldalukról. Odanyújtotta nekem a két legnagyobb darabot.
– Egye meg! – parancsolta. Megráztam a fejemet.
Nézett rám a hunyó fényben, és halkan így szólt:
– Ma este nincs más ennivalónk. Jobb, ha megeszi, fiatalúr. – Ezzel, hangosan szürcsölve, egy darab halat nyomott a szájába.
Igen, ők mások. Nyers halat esznek.
Elfordultam tőle, és feküdtem. A meleg és biztonságos Curacaóra gondoltam, csúcsos tetejű házunkra Scharlooban és apámra. Hirtelen anyámat okoltam, hogy a tutajon vagyok ezzel a csökönyös, vén feketével. Ő a hibás. Ő akarta, hogy eljöjjünk a szigetről.
Hirtelen kitörtem:
– Csak az anyám az oka, hogy itt vagyok veled! Tudtam, hogy Timothy a sötétségen keresztül rám mered, amikor azt mondja:
– Ő csinálta ezt a ronda háborút, mi, fiatalúr? - Már csak homályos körvonalai látszottak a tutaj túloldalán.

IV. FEJEZET

Teljes sötétség borult a tengerre, hideg és nyirkos lett a levegő. Timothy lebontotta a sátrat. Mindketten visszahúztuk ingünket és nadrágunkat. Merevek voltak a sótól és nedvesek. A szél feltámadt. Finom, hideg permetet fújt a tutajra. A csillagok is feljöttek.
Egymás mellett feküdtünk a tutajon, mely céltalanul sodródott a tengeren. Stew a talpamhoz dörgölte a hátát, majd összegömbölyödött. Örültem, mert meleg volt.
Azon gondolkoztam, milyen furcsa, hogy én, egy virginiai fiú e mellett az óriás néger mellett fekszem az óceánon. És azt hiszem, Timothy ugyanezt gondolhatta.
Egyszer összeért a testünk. Mindketten elhúzódtunk, de én gyorsabban. Tudtam, hogy Virginiában mindig a saját városrészeikben éltek, s mi is a miénkben. Apámmal néhányszor végigsétáltunk a színes bőrűek negyedének kunyhói között. Emlékszem, hogy az egyik kunyhóban jóízű rákot árultak.
Leginkább nyáron láttam őket, lenn a folyón; meztelenül halásztak és úszkáltak, de valójában egyet sem ismertem közülük. És Willemstadban sem ismertem közelről őket. De Henrik van Boven igen, és sokkal fesztelenebb volt velük.
Megkérdeztem:
– Timothy, melyik a te hazád?
– St. Thomas – mondta –, Charlotte Amalie, St. Thomas-on. – És hozzátette: – Egy Virgin-sziget.
– Akkor amerikai vagy – mondtam. Emlékeztem az iskolából, hogy megvettük a Virgin-szigeteket Dániától.
Nevetett.
– Meglehet, fiatalúr. Nem sokat gondolkoztam ezen. Hajóval bejártam az összes szigetet, de Venezuelában, Kolumbiában és Panamában is voltam… Sohasem törődtem vele, hogy amerikai vagyok.
Megkérdeztem tőle:
– A szüleid afrikaiak voltak, Timothy? Halkan és bársonyosan nevetett.
– Fiatalúr, mondjam azt, hogy igazán Afrikából származom?

– Azt mondasz, amit akarsz. – Csak Timothy nagyon hasonlított azokra az emberekre, akiket a dzsungelképeken láttam. Lapos orr és vastag ajak.
Megrázta a fejét.
– Nem emlékszem másra, csak ezekre a szigetekre. Egészen botrányos, de nem emlékszem semmiféle helyre, amit Afrikának hívnak.
Nem tudtam, vajon az igazat mondja-e vagy sem. Tisztára afrikainak nézett ki. Tovább faggattam:
– És az anyád?
Most már nevetés bujkált a hangjában.
– Ez még botrányosabb, de nem emlékszem sem apámra, sem anyámra. Engem egy Hannah Cumbs nevű nő nevelt fel.
– Akkor te árva vagy – mondtam.
– Azt hiszem, fiatalúr, azt hiszem. – Vastagon és öblösen kuncogott magában.
Feléje néztem, de megint csak egy elmosódott alakot láttam. Egy nagy kupacot.
– Hány éves vagy, Timothy?
– Ez is nagyon homályos. Egy kicsivel több, mint hatvan, mert a lábizmaim állandóan panaszkodnak. De az igazat megvallva, nem tudom pontosan.
Csodálkoztam, hogy egy ember ne tudja, hány éves! Most már majdnem biztos voltam abban, hogy Timothy tényleg Afrikából származik, de ezt nem mondtam meg neki. Így szóltam:
– Én majdnem tizenkettő vagyok. – Tudomására akartam hozni, hogy közel tizenkettő vagyok, és ne kezeljen többé úgy, mintha feleannyi lennék!
– Nagyon fontos életkor – állapította meg Timothy. – Most pedig egy jót kell aludnia. Holnap talán nagyon hosszú napunk lesz, és sok a dolgunk.
Nevettem. Ezen a bukdácsoló tutajon semmi más dolgunk nem akadt, mint a schoonereket vagy a repülőket lesni.
– Ugyan miféle dolgunk? – kérdeztem.
A szeme az enyémet kereste a sötétben. Felkönyökölt.
– Életben kell maradnunk, fiatalember. Ez a dolgunk.

Nemsokára nagyon lehűlt. Dideregni kezdtem. Részben a hideg miatt, de féltem is. Ha a tutaj felbillenne, tudtam jól, a cápák felaprítanának.
A fejem megint borzasztóan fájt. Napközben a sajgás tompult, de most mindkét oldalon dobolt. Egyszer, valamikor az éjszaka elején, homlokomon éreztem Timothy bütykös kezét. Majd áthúzott a másik oldalára.
– Fiatalúr, a szél megfordult. Melegebb lesz ezen az oldalon – dünnyögte.
Még mindig vacogtam. Timothy csakhamar magához húzott, Stew pedig újból odajött, hogy meleg gombolyagként bújjon a talpamhoz. Timothyhoz dőlve most éreztem a szagát. Más volt, mint anyámé vagy apámé. Apámon mindig érezni lehetett a borotvaszesz szagát, anyámon pedig egy bizonyos fajta parfümét vagy kölniét. Timothynak más és erős szaga volt, olyan, mint a tankhajók fedélzetén a berakodáskor dolgozó feketéknek. Egy idő múlva nem zavart, mert Timothy háta nagyon meleg volt.
A tutaj egész éjszaka bukdácsolt a könnyű hullámokon.
Nem hiszem, hogy Timothy sokat aludt volna az éjjel, de hallottam már, hogy az öreg emberek különben sem alszanak sokat. Felébredtem, amikor egy halvány fénysugár jelent meg keleten, és Timothy így szólt:
– Jól van, fiatalúr? Hogy van a feje?
– Még mindig fáj – vallottam be. Timothy azt mondta:
– Akit kupán ütöttek, az bizony érzi jó néhány napig. – Felnyitotta a tutaj csapóajtaját, és kihúzta a vizeshordót meg a kétszersültet, a csokoládétáblákat és a gyufásdobozt.
Felültem és szédültem. Timothy adott egy fél pohár vizet, és két kemény kétszersültet, és megetette Stew-t egy maradék repülőhal-szelettel. Csöndben ettünk, miközben a világosság mindjobban a bársonyos, sima tenger fölé kúszott. A szél elült, a nap megint perzselni kezdett.
Timothy lassan rágcsált egy fél kétszersültet.
– Ma, fiatalúr, egy schooner jön erre. Fogadni mernék rá!
– Én is remélem – mondtam.

– Asz'szem, nem vagyunk nagyon messze Providenciától és San Andréstől.

Merően néztem Timothyra.
– Azok szigetek? Ő bólintott.
Tovább figyeltem Timothyt. Úgy tűnt, hogy egy fátyol, egy homályos hártya választ el minket. Megdörzsöltem a szemem. De a homály nem oszlott el. A nap vörös golyójára pillantottam, mely most már világosan látszott a horizonton. Elmosódottnak tűnt.
– Azt hiszem, valami baj van a szememmel - mondtam.
Timothy így válaszolt:
– Megmondtam! Tegnap egyenesen a napba nézett! Igen, ez az oka. Túl sokat néztem a napba.
– Ma – mondta Timothy – még a vízre se nézzen! A visszavert fény is rossz.
Hozzálátott, hogy felállítsa a háromszögeket kalyibánk számára, és én levetettem ruháimat. Miután napellenzőnek felakasztotta nadrágomat és ingemet, bemásztam a sátorba. A fejfájásom mostanra szinte elviselhetetlenné vált, s emlékszem, hogy nyöszörögtem. Timothy letépett egy darabot az ingemből, bemártotta az ivóvízbe, és a szememre borította. Aggodalom bujkált a hangjában, ahogy beszélt

hozzám.
Egy kicsit később levettem a szememről a rongyot, és feltekintettem. Hajlékunk belseje homályos volt és sötét, de a fájdalom kezdett szűnni.
– Nem fáj már annyira – mondtam.
– No, látja! Csak idő kérdése, fiatalúr!
Visszatettem szememre a hűvös rongyot, és újra elaludtam. Amikor felébredtem, éjszaka volt. A levegő mégis forrónak tűnt, s a tutajon átlengő szellő meleg volt. Töprengve feküdtem.
– Hány óra van? – kérdeztem.
– Talán tíz.
– Éjszaka?
– Nappal – felelte zavartan.
Kezemet az arcom elé tettem. Még a legeslegsötétebb éjszakában is látja az ember a saját kezét. De én nem láttam.
Felsikoltottam:
– Vak vagyok! Vak vagyok!
– Micsoda?! – Timothy rémülten felüvöltött. Aztán pedig tudtam, hogy fölém hajol. Éreztem leheletét az arcomon.
– Fiatalúr, nem lehet, hogy vak! Szinte durván kivonszolt a sátorból.
– Nézz a napba! – parancsolta. A keze arra fordította az arcomat. Éreztem a rá tűző meleget, de minden fekete volt.
Szinte egy szótlan örökkévalóságig tartotta arcomat a nap felé. Aztán hosszú, remegő sóhaj tört fel hatalmas testéből. Nagyon szelíden így szólt:
– Fiatalúr, most le kell feküdnie és pihennie! El fog múlni. Pillanatnyilag ez egészen természetes. - De a hangja üresen csengett.
Lefeküdtem a forró deszkára, újra és újra pislogva megpróbáltam fellebbentem a sötétség függönyét. Megtapogattam a szemem. Olyan volt, mint mindig. Ekkor észrevettem, hogy a fájdalom elmúlt. Elment, de itt hagyott vakon.
Nagyon távolról hallottam a hangomat.
– Nem érzek semmi fájdalmat, Timothy. A fájdalom megszűnt. Úgy hiszem, megpróbált kiagyalni valamit. Néhány perc múlva válaszolt:
– Egyszer Barbados környékén egy ember gyalázatos ütést kapott a

fejére, amikor a vitorlarúd megfordult. Ő is megvakult. Három teljes napon át éjszakát látott. Aztán igazán elmúlt az egész.
– Azt hiszed, velem is így lesz?
– Azt hiszem, fiatalúr – mondta. Aztán nagyon elcsendesedett.
Egy pillanat múlva a sötétben fekve, a tutaj nyikorgását hallva, és mozgását érezve, minden megvilágosodott bennem. Vak vagyok, és elveszetten hányódunk a tengeren.
Kúszni kezdtem, kiáltoztam anyám s apám után, de Timothy erős kezét a karomon éreztem. Szorosan fogott, és halk, szelíd hangon ismételgette:
– Fiatalúr, fiatalúr! – És állandóan ezt hajtogatta.
Sohasem felejtem azt az első órát, amikor megtudtam, hogy vak vagyok! Úgy megrémültem, hogy lélegezni is alig bírtam. Mintha beledugtak volna valami szuroksötét üregbe, amiből nem tudok kitörni!
Emlékszem, egy ponton a félelem haraggá változott. Haraggá Timothy ellen, mert nem hagyott anyámmal a vízben, haraggá anyám ellen, mert a tutajon voltam. Ütni kezdtem Timothyt, és emlékszem, amint azt mondta:
– Ha ettől jobb lesz, fiatalúr, csak rajta!
Egy kis idő múlva nagyon kifáradtam, és visszahanyatlottam a forró deszkákra.

V. FEJEZET

Azt hiszem, a tutajon töltött harmadik napon, dél felé történt, hogy Timothy feszülten figyelve így szólt:
– Motort hallok! Pszt!
Figyeltem. Igen, távoli motorzúgás volt, halkan közeledett a tenger csobogása fölött. Aztán hallottam, hogy Timothy megfordul.
– Repülő – mondta.
A szívem kalapálni kezdett. *Keresnek minket!* Körbetapogatóztam, aztán kimásztam a sátorból, hogy a hang irányába nézzek, de nem láttam semmit.
Hallottam a csapóajtó sarokvasainak nyikorgását. Timothy halkan mondta, mintha attól félne, hogy a hangot elriasztja:
– Hóttbiztos észrevesz minket, ha meglátja a füstöt.
Letörte a háromszög egyik szárát. Hallottam, amint az anyag szakad. Nemsokára így szólt:
– Megcsináltuk a fáklyát, fiatalúr. Az ott fönn látni fogja a füstöt, hóttbiztos.
A repülőgép halk búgása közelebb jött. Egy pillanat múlva éreztem az égő anyag szagát, és tudtam, hogy a rongyba bugyolált fadarabot Timothy az ég felé tartja.
– Ide nézz! – kiabálta.
De a búgás már halkulni kezdett. Timothy felüvöltött:
– Látom! Látom! Ott balra!
Minden erőmet megfeszítettem, hogy szemem áthatoljon a sötétségen.
– Felénk jön?
– Nem tudom, nem tudom, fiatalúr – válaszolta Timothy nyugtalanul.
– Már nem hallom – mondtam. Semmi sem hallatszott a levegőben a tenger hangjain kívül.
– Ide nézz, te! Itt egy tutaj egy vak kisgyerekkel, egy vénemberrel és Stew macskával! Nézz le ránk! Parancsolom! – süvöltötte Timothy.
A búgás megszűnt. Csak a víz csobogása és a kalyibánkat meglebegtető könnyű szél hangja hallatszott.

Újra egyedül voltunk az óceánon.
Egy pillanatnyi csend után meghallottam a víz sistergését. Timothy beledugta az égő fáklyát. Mélyet sóhajtott:
– Legközelebb, esküszöm, készen fogok állni! Száradjon csak meg a fáklya, aztán készen fogok állni!
Nemsokára leült mellém.
– Nem kell gyötörni magunkat emiatt. Most sodródunk bele a repülőgépek útvonalába, ugyanabba, amerre a hajók is járnak.
Nem szóltam semmit, csak fejemet a térdemre hajtottam.
– Ne csüggedjen, fiatalúr! Hitemre, még megtalálnak!
De a hosszú, forró nap elmúlt anélkül, hogy bármit is láttunk volna. Tudtam, hogy Timothy folyvást a tengert fürkészi, mely most olyan nyugodt volt, hogy a tutaj még úszni sem látszott. Egyszer a széléhez másztam, hogy megérintsem a meleg vizet, éreztem, hogy Timothy közvetlen mögöttem van. Így szólt:
– Óvatosan, fiatalúr! A cápák mindig éhesek, mindig arra várnak, hogy az ember belezuhanjon a vízbe.
Visszahúzódva a tutaj széléről, megkérdeztem:
– Sok van itt?
– Igen, sok. De amíg megvan a tutajunk, nem árthatnak nekünk.
Willemstadban, a tenger védőgátján állva, néha láttam uszonyaikat a vízben. Láttam őket a Ruyterkade piac dokkjain is, tátott szájukat, vicsorgó éles fogaikat.
Visszamentem a sátorba és sokáig simogattam Stewt. Stew dorombolt, és hozzám dörgölőzött. Örültem, hogy láttam őt és Timothyt, mielőtt megvakultam. Arra gondoltam, milyen szörnyű lett volna fölébredni a tutajon, és nem tudni, milyenek.
Timothy bizonyára felettünk állt, mert így szólt:
– A macska nem hoz jó szerencsét. – Majd rögtön hozzátette: – De a macska halálát okozni: balszerencsét jelent.
– Én nem hiszem, hogy Stew balszerencsét hoz - mondtam. – örülök, hogy itt van velünk.
Timothy nem válaszolt, hanem elfordult. Azt hiszem azért, hogy újból a tengert fürkéssze. Magam elé képzeltem, hogyan söprik végig a tengert nagy, sebhelyes, fekete arcában ülő véreres szemei.

– Mondd el Timothy, mit látsz! – kértem. Ez most nagyon fontos volt számomra. Mindenről tudni akartam, ami a tengeren látható.
Nevetett.
– Csak kék vizet, kék vizet mérföldszámra.
– Semmi mást? Rájött, mire gondoltam.
– Ó, dehogynem, fiatalúr! Előttünk egy halat látok felugrani. Ez azt jelenti, nagy hal üldözi. Aztán, kicsit hátrább egy teknősbéka úszik el mellettünk a bal oldalon, de túlságosan messze ahhoz, hogy elérjem… Szeme fokról fokra az enyém lett.
– Mi van az égen, Timothy?
– Az égen? – Kémlelve feltekintett. – Nincsenek felhők, fiatalúr. Éppen olyan kék, mint tegnap volt. De néha látok egy viharmadarat. Pár perccel ezelőtt pedig egy szulát…
Egész nap először nevettem el magamat. Olyan furcsa név volt ez egy madárnak!
– Egy szulát?
Timothy egészen komoly volt.
– A szula, amit én láttam, kék pofájú volt. Talán Seranilla Banken fészkel, de lehet, hogy nem. Repülőhalakra vadászik. Bizony, figyelem a madarakat, mert azt mutatják, nagyon közel vagyunk a parthoz.
– Milyen a szula, Timothy?
– Semmi különös – válaszolta. – Csokoládészínű a farka, éles a csőre, és csuda fehér a teste.
Megpróbáltam magam elé képzelni, azon tűnődve, fogok-e még madarat látni valaha.

VI. FEJEZET

Kora reggel – tudtam, hogy korán van, mert a levegő még hűvös volt, és a tutaj deszkái nyirkosak voltak - Timothy felüvöltött:
– Szigetet látok! De igazán!
Vad izgalomban felugrottam, és leestem a tutajról.
Timothy nevét kiabálva, a víz alá merültem, majd lihegve jöttem fel. Loccsanást hallottam. Így hát már Timothy is a vízben van!
Valami nekicsapódott a lábamnak. Azt hittem, Timothy. Tudtam úszni, de nem tudtam, merre. Ezért csak tapostam a vizet. Aztán meghallottam Timothy rémült ordítását:
– Cápák! – És már a közelemben csapkodott Egyik kezével megragadta a hajamat, és a másik karjával úszva, visszavonszolt a tutajra. Arcomra fordultam, és megpróbáltam visszatartani a lélegzetemet. Aztán lökést éreztem a testemen, és újra a tutaj deszkáin voltam, levegőért kapkodva. Tudtam, hogy Timothy még mindig a vízben van, mert hallottam csapkodását és átkozódását.
A tutaj hirtelen oldalra billent. Timothy újra fenn volt. Zihálva hajolt fölém.
– Ostoba jószág! Mondtam, hogy a cápák …! Dühöngött. Hallottam, hogy levegő után kapkod, éreztem, hogy merően néz rám.
– Cápák, körös-körül, folyton! – ordította.
Azt mondtam:
– Sajnálom, ne haragudj!
– Ezen a tutajon kúsznia kell, fiatalúr! – mondta Timothy. – Hallasz engem?
Bólintottam. Hangja rekedt volt a haragtól, egy pillanat múlva, többszöri mély lélegzetvétel után, azt kérdezte:
– Jól van, fiatalúr?
Azt hiszem, leült mellém pihenni. Még mindig lihegett. Végül azt mondta:
– Hamar meghal az ember a vízben. Mindketten megfeledkeztünk a szigetről.
– Timothy, láttál egy szigetet! – mondtam. Nevetett.
– Ja, a sziget! Ott van!…

– Hol?
Timothy türelmetlenül válaszolt.
– Ott! Nézze, ember! Nézze! Dühösen mondtam:
– Én nem látok! Csendesen szólalt meg:
– Igen, fiatalúr. Ez igaz! A cápák meg ez a zűrzavar... elfelejtettem.
Aztán megéreztem kezét a vállamon. Megfordított:
– Abban az irányban, fiatalúr!
Erőlködve, hogy arra nézzek, amerre mutat, megkérdeztem:
– Vannak rajta emberek?
– Nagyon kicsi sziget, iszonyúan alacsony.
– Vannak rajta emberek? – hajtogattam. Arra gondoltam, értesíthetik majd apámat, és segítségért küldhetnek.
Timothy becsületesen válaszolt:
– Nincsenek, fiatalúr. Nincsenek emberek. Emberek nem élnek olyan szigeten, ahol nincs víz.
Nincsenek emberek. Nincsen víz. Nincs ennivaló. Nincs telefon. Semmivel sem jobb, mint a tutajon! Tulajdonképpen még rosszabb is lehet.
– Milyen messze vagyunk tőle?
– Vagy két mérföldnyire – mondta Timothy.
– Talán maradhatnánk a tutajon. Egy schooner vagy egy repülő észre fog venni minket.
Timothy határozottan válaszolt:
– Nem, jobb a parton. És arra is sodródunk. A dagály velünk halad, – Hangja boldogan csengett. Elege volt a tengerből.
Biztos voltam benne, hogy apám repülőket és hajókat küldött ki keresésünkre. Így szóltam:
– Timothy, a flotta keres minket. Én tudom! Timothy erre nem válaszolt. Csak annyit mondott:
– Bizony szép kis sziget. Fehér, fövenyes tengerpartot látok, s e mögött alacsony tengeriszőlő-bokrokat meg a dombon néhány pálmát. Lehet húsz vagy harminc.
Meg voltam győződve arról, hogy nem lát el ilyen messzire.
Megkérdeztem:
– Timothy, nem lenne jobb a tutajon maradni, és egy nagy szigetet

keresni, ahol emberek is vannak?
Figyelemre sem méltatott. Így szólt:
– Már éjjel láttam, hogy a hullámok fehéren tajtékzanak balra a homokpadokon, de nem ébresztettem fel, fiatalúr. De tudtam, hogy közeledünk a homokzátonyok felé…
– Nem akarok arra a szigetre menni! – jelentettem ki.
Nem hiszem, hogy volt a földön makacsabb ember az öreg Timothynál. Metsző hangon válaszolt:
– Arra a szigetre megyünk, fiatalúr, és kész! – De belém látott, mert hozzátette: – Erről a szigetről megmentenek minket. Isten bizony, esküszöm!

VII. FEJEZET

Óráknak tűnt, pedig talán csak egy órába telt, míg Timothy így szólt:
– Ne ijedjen meg, fiatalúr. Beugrok a vízbe, és partra lököm a tutajt. Másképpen még lassan elhagyjuk a szigetet.
Egy pillanat, a tutaj egyik oldalán loccsanást hallottam, és Timothy lába hasítani kezdte a vizet. Azt hiszem, ennyire közel nem félt a cápáktól. Nemsokára felkiáltott:
– A mindenit, fiatalúr, a mindenit! – Lába homokot ért. Pár perc múlva a tutaj megrázkódott, és éreztem, hogy partra futott.
Füleltem, remélve, hogy felcsendül egy vidám "hello", de nem, csupán a partra érő hullámok nyaldosták a tutajt.
Timothy így szólt:
– Ide, fiatalúr! A vállamra! Partra viszem. – Felsegített a hátára.
– Ne felejtsd el Stewt! – mondtam. Szívből nevetett.
– Egyszerre csak egyet, fiatalúr.
A partra gázolt velem, az eltelt időből ítélve a tutaj nem lehetett messze a parttól.
– Föld! – kiáltotta Timothy, és leemelt a válláról. Jó volt meleg homokot érezni a talpam alatt, s valósággal boldoggá tett, hogy nem kell még egy éjszakát a tutaj kemény, nedves deszkáin tölteni. Timothy így szólt:
– Fogja meg, fiatalúr. Érintse meg a földet. Iszonyúan jó!
Lehajoltam. A homokszemek finomak voltak, majdnem porszerűek. Timothy kijelentette:
– Ez aztán nagyszerű, ez a homokzátony! Még sohasem láttam. – Majd egy bokorcsoporthoz vezetett és leültetett. – Csak pihenjen nyugodtan, amíg én jobban kihúzom a tutajt a vízből. Nem szabad elvesztenünk.
Ültem az árnyékban, ujjam között homokot pergetve, és azon tűnődtem, vajon a Karib-tenger sok szigete közül melyiken vagyunk.
Timothy felkiáltott a vízből:
– Sok hal van! Languszta is, látom! Meg fogjuk sütni őket.
A languszta, tudomásom szerint, a helybeli homár volt, az olló nélküli. Hallottam, amint Timothy a parti hullámokban tocsog, és tud-

tam, hogy olyan messzire húzza le a tutajt, amennyire csak bírja.
Egy perccel később erősen fújtatva leroskadt mellém.
– Egyet szusszantok, aztán bejárom a szigetet, és választok táborhelyet… – mondta.
Stewt az ölembe helyezte.
– Tábort mondtál? – kérdeztem, Stewt simogatva.
– Lehet, hogy itt töltünk két-három napot. Kényelmesen be kell rendezkednünk – válaszolta Timothy.
Látta csüggedtségemet, hogy mégis a lakatlan szigetre jöttünk. Bizakodóan mondta:
– Meg fognak menteni minket, egészen biztos. Még az este hatalmas máglyát rakok bozótból és fából. Ha megint elszáll egy repülő fölöttünk, meggyújtjuk.
– Hol vagyunk, Timothy? Panama közelében? Nem válaszolt rögtön.
– Nem vagyok biztos benne, fiatalúr, nem vagyok biztos.
– De azt mondtad, ismered a sziklazátonyokat és a mellettük húzódó homokzátonyokat. – Azon tűnődtem, vajon tud-e valamit is, vagy csak egy buta, öreg néger.
Timothy így szólt:
– Ide hallgasson, tudom, hogy sok szikla– és homokzátony van a tizenötödik szélesség és a nyolcvanadik hosszúság környékén: Roncador és Serrana; Quita Sueno és Serranilla meg Rosalind; aztán Beacon és North Cay. Akkor nyugatra valahol Providencia és San Andrés – egy pillanatra megállt, majd folytatta: – messze, ott fenn, azt hiszem, a Caymenek és aztán Jamaica.
– De azt nem tudod biztosan, hogy ez a sziget melyik?
Timothy komoran válaszolt:
– Igaz, nem tudom biztosan.
– A schoonerek megközelítik? – kérdeztem. Újra nagyon komoran válaszolt:
– A halászó ember a halat követi. Hal biztos van itt. Láttam a saját szememmel.
Továbbra is éreztem, hogy Timothy valamit titkol előlem. Hangjának csengése elárulta. Apámat hallottam néhányszor így beszélni. Egyszer amikor nem akarta megmondani nekem, hogy a nagyapám

haldoklik; egy másik alkalommal pedig amikor egy kocsi elütötte a kutyámat Virginiában.
Persze mindkettő akkor történt, amikor kisebb voltam. Utóbb már apám mindig őszinte volt velem, úgy hiszem azért, mert az volt a véleménye, hogy a végén így a jobb. Szerettem volna, ha Timothy is őszinte velem.
Ehelyett felkelt, hogy körbejárja a zátonyt, mondván, hogy néhány percen belül visszatér. Stew elkóborolt. Kiáltottam néki, de úgy látszott, ő is felfedező útra ment. A gondolat, hogy egyedül vagyok a parton, megrémített.
Jól tudtam, mennyire tehetetlen vagyok Timothy nélkül. Először Stewt kezdtem szólongatni, de amikor nem tért vissza, Timothynak kiabáltam. Nem jött válasz. Csak nem esett le valahonnan, és törte össze magát? Elkezdtem csúszni-mászni a part mentén, és fejjel belerohantam egy bokor lecsüngő ágaiba.
Újra leültem, az arcom körül döngő szúnyogokat csapkodva. Valami a karomnak dörgölőzött, s rémülten felüvöltöttem. De meghallottam egy miaut, és rájöttem, ez csak Stew lehet. Érte nyúltam, és szorosan magamhoz öleltem, amíg meg nem hallottam a bozót zörgését.
– Te vagy az, Timothy? – kiáltottam.
– Igen, fiatalúr! – kiáltott vissza egész messziről. Amikor közelebb került, nyersen azt mondtam:
– Sohase hagyj itt engem! Ne merészelj még egyszer itt hagyni engem!
Nevetett.
– Nincs itt mitől félnünk. Körbejártam az egész szigetet, és nincs más, csak tengeriszőlő, homok, egy pár kicsi gyík és azok a pálmák…
– Sohase hagyj egyedül, Timothy! – ismételtem. Nyilván mindenhol körülnézett, mert így szólt:
– Nincs itt víz, de ez nem probléma. A hordóban még van vizünk, és majd gyűjtünk az első esőben.
Még mindig abban a hitben, hogy valamit elhallgat, így szóltam:
– Jó sokáig elvoltál. Kelletlenül felelt:
– Legfeljebb harminc percig. A sziget vagy egy mérföld hosszú, és

fele olyan széles; alakja, mint egy dinnyéé. Találtam helyet táborozáshoz, fenn, a pálmák közelében. Jól ki lehet onnan látni. Vagy negyvenlábnyira emelkedik ki a tengerből.
Bólintottam, és azt mondtam.
– Éhes vagyok, Timothy.
Mindketten éhesek voltunk. Visszament a tutajra, és kivette a vizeshordót meg a csokoládés és kétszersültes dobozt.
Miközben ettünk, megszólaltam:
– Valami aggaszt téged, Timothy. Kérlek, mondd meg nekem az igazat. Elég nagy vagyok ahhoz, hogy tudjam.
Timothy sokáig késett a válasszal, nyilván a megfelelő szavakat keresgélte. Végül is azt mondta:
– Fiatalúr, a tengernek ezen a részén van egy jó néhány ehhez hasonló kicsi homokzátony, mindkét oldalról nyamvadt sziklazátonyokkal körülvéve. Ezek elvágják őket a tenger többi részétől…
Megpróbáltam magam elé képzelni, amit mondott. Néhány kis sziget be van ágyazva nagy korallzátonyok közé, melyek a hajózást veszélyessé teszik – végül erre a megállapodásra jutottam:
– Azt hiszed, az egyik ilyen homokzátonyon vagyunk?
– Meglehet, fiatalúr, meglehet.
Újra éledő félelemmel – gyanítottam, hogy hibát követelt el, amikor kikötött – így szóltam:
– Akkor egyetlen hajó sem fog a közelünkbe jönni. Még a schoonerok sem! Csapdába estünk! – "Örökké itt maradhatunk!" – gondoltam.
Megint nem válaszolt egyenesen. Kezdtem rájönni, hogy valamiképpen őszinte, ugyanakkor még mindig nem egészen. Így válaszolt:
– A helyet, amire én gondolok, Devil's Mouth-nak, az Ördög Szájának nevezik. Ez egy U alakú valami, mindkét oldalán éles korallzátonyokkal teletűzdelve, talán negyven-ötven mérföldnyi távolságban…
Hagyta, hogy megemésszem, amit mondott. Nagyon kiábrándítóan hangzott. De aztán folytatta:
– Én nagyon remélem, fiatalúr, hogy iszonyatosan tévedek.
– Ha mi a Devil's Mouth-ban vagyunk, hogyan menthetnek meg

minket?! – kérdeztem dühösen. Az ő hibája volt, hogy itt vagyunk!
– A máglya! Amikor a repülők elszállnak fent, látni fogják a füstöt és a tüzet!
– De azt is gondolhatják, hogy csak egy bennszülött halász gyújtotta. Senki sem fog idejönni!
Magam elé képzeltem, hogyan bólogat, ezen töprengve. Végül azt mondta:
– Igaz, de ezen, ugye, kár rágódnunk. Tábori ütünk, és meglátjuk, mi történik.
Fél pohár vizet öntött nekem, boldogan mondva:
– Mivel partot értünk, ünnepelhetünk. Kortyolgattam a vizet, mélyen elgondolkodva.

VIII. FEJEZET

Délután Timothy nem nagyon ért rá beszélgetni. Kunyhót csinált száraz pálmalevelekből. Mellette ültem a pálma alatt. Most, hogy a parton voltunk újra elkezdtem töprengeni azon, mi történt anyámmal. Valahogy az volt az érzésem, biztonságban van Abban is biztos voltam, hogy keresésünkre indultak, nem fogva fel teljesen, hogy háború folyik, s valamennyi hajóra és repülőre szükség van a tengeralattjárók elleni harcban. Még Henrik van Boven is eszembe jutott, és hogy milyen történetet fogok majd elmesélni neki, amikor viszontlátom.

A pálma alatt ülve megpróbáltam nem gondolni a szememre. Hallgattam Timothy dúdolgatását, miközben a tábort építette. Hittem neki, hogy látásom néhány nap múlva visszatér. Abban is hittem neki, hogy egy repülő észreveszi majd a tűzrakásunkat.

Késő délután büszkén mondta:

– Nézze meg a kunyhónkat!

Újra emlékeztetni kellett az ostoba vénembert, hogy nem látok, így megfogta a kezeimet, és végighúzta őket a pálmaleveleken. Mintegy nyolc láb széles és hat láb magas kunyhó, mondta Timothy. A tartóoszlopok a parton szedett fából készültek. Ezeket szorosan összekötözte a sziget északi végét borító, erős indájú kúszónövénnyel.

A hátrafelé lejtősen ereszkedő tető tán hatlábnyira volt a talajtól. A kunyhóban én könnyűszerrel fel tudtam állni, de Timothy nem. Nem egészen. Timothy azt mondta:

– Holnap majd szövünk ágynak való gyékényt, de ma éjjel a homokon kell aludnunk. Jó puha.

Tudtam, nagyon büszke a kunyhóra. Csupán pár órába tellett felépítése.

– Most pedig – szólt – lemegyek a szirthez, langusztát hozok. Meg fogjuk sütni.

Megint megrémültem, ezt hallva. Nem akartam egyedül maradni, és féltem, hogy valami történhet vele.

– Vigyél magaddal, Timothy – kérleltem.

– A szirthez nem! – válaszolta határozottan. – Ott még nem voltam.

Ha biztonságos hely, holnap elviszem. – Azzal szó nélkül lement a dombon.
“Anyámnak igaza van – gondoltam -. Nekik megvan az ő helyük, és nekünk is a magunké. Timothy nem szeret engem igazán, különben magával vitt volna. Ő más, mint én.”
Úgy tűnt, nagyon sokáig van távol. Egyszer azt hittem, repülőgépet hallok, de valószínűleg csak képzelődtem. Elkezdtem Timothyt hívni, de biztosan nem hallotta a szirten megtörő hullámok miatt.
A pálmalevelek csörögtek felettem az enyhe szélben, s valami zörgött az aljnövényzetben is. Éreztem, hogy Stew valahol a közelemben van, de a zaj nem tőle származhatott.
Izgatott, hogy Timothy utána nézett-e a kígyóknak. A legtöbb karibtengeri szigeten vannak skorpiók is, marásuk halálos. Vajon vannak-e a mi homokzátonyunkon is?
A szigeten töltött első napok alatt az volt a legborzasztóbb, amikor egyedül maradtam. Persze a vakság miatt vált minden hang olyan ijesztővé. Azt hiszem, ha az ember vaknak születik, nem annyira elviselhetetlen. Hiszen úgy nő fel, hogy megismer minden hangot és mindnek a jelentését.
Hirtelen kibuggyantak a könnyeim. Tudtam, hogy ez nem férfias dolog, apám rosszallotta volna, de nem tudtam abbahagyni. Aztán Stew hirtelen előkerült valahonnan. Erősen dorombolva odadörgölőzött a karomhoz. Magamhoz szorítottam.
Nemsokára Timothy jött fel a dombra, kiáltozva: – Fiatalúr, három szép languszta!
Nem voltam hajlandó felelni, amiért olyan soká magamra hagyott.
Megállt fölöttem, és így szólt:
– Itt vannak, tapintsa meg őket, még élnek. – Ilyen nagyra volt a rákjaival.
Elfordultam. Előbb vagy utóbb meg kell értenie, hogy ez így nem mehet, egyik percben tudomást sem vesz rólam, a másikban pedig barátként kezel.
Szelíden azt mondta:
– Fiatalúr, úgy bánik velem, ahogy tetszik, de itt csak énrám számíthat.

Nem válaszoltam.
A langusztát megsütötte a tűz felett, s később bemásztunk a kunyhóba, hogy eltöltsük első éjszakánkat a csendes szigeten.
Timothy nagyon fáradtnak tűnt, és nagyokat nyögött. Mielőtt elaludtunk volna, megkérdeztem tőle:
– Timothy, mondd meg az igazat: hány éves vagy? Mélyet sóhajtott.
– Több, mint hetven, annál is több…
Nagyon öreg volt. Elég öreg ahhoz, hogy itt érje el a vég.

Reggel Timothy hozzáfogott a parton a máglya építéséhez. Az volt a terve, hogy mindig tartunk egy kis parázsló tüzet fenn, a kunyhónál, s ha repülő közeledne, kiragadna egy égő fadarabot a kis tűzből, hogy a nagyot meggyújtsa. Így, mint mondta, takarékoskodhatunk a megmaradt kevés gyufával.
A hordalékfát a száraz pálmalevelek fölött egykettőre máglyába rakta. Aztán így szólt:
– Most pedig, fiatalúr, valamit mondanunk kell a homokon.
Néha nehéz volt megérteni Timothyt. Lágy és szép nyugat-indiai ak-

centusa és kifejezésmódja nem volt mindig világos.
– Mondani valamit a homokon? – kérdeztem.
– Azt, hogy itt vagyunk – magyarázta türelmesen.
– Kicsodának?
– A repülőknek, természetesen.
– Ó! – most már értettem.
Úgy hiszem, Timothy mellettem állt és nézett, várva, hogy mondjak, vagy tegyek valamit. Végül így szólt:
– Nos, fiatalúr …
– Mit csináljunk? – kérdeztem. Türelmetlen hangon unszolt:
– Mondjon valamit a sziklákkal, sok sziklával, minden szikla mondjon valamit…
Komor képet vágva kijelentettem:
– Nem hiszem, hogy tudok segíteni neked, Timothy. Nem látom a sziklákat.
Timothy sóhajtott:
– Én látom őket, fiatalúr, de mit mondjunk? Most már élvezve a helyzetet, ránevettem:
– Azt mondjuk: Segítség! Elégedetten dörmögött.
A következő húsz vagy harminc percben hallottam, hogy sziklákat dobál egymásra, kalipszót dúdolva magában. Fungiról és halról szólt az ének. Ettem fungit Willemstadban, lent a ruyterkade-i négerpiacon. Egyszerű kukoricakása volt, de a legtöbb étel különböző neveket kap a szigeteken.
Nemsokára odajött hozzám, és megállt fölöttem.
– Nos, fiatalúr… – mondta. Úgy tűnt, valamire vár.
– Tessék?
Csend volt, amíg Timothy dühösen ki nem robbant:
– Mondja a sziklával, hogy “segítség”!
Felnéztem abba az irányba, ahol állhatott, és hirtelen megértettem, hogy Timothy nem tud írni. Csökönyös vagy büszke volt ahhoz, hogy bevallja.
Bólintottam, és elkezdtem tapogatózni a homokban. Timothy megkérdezte:
– Mit keresgél?

– Egy gallyat, amivel vonalakat húzhatok.
Odaadott egyet a kezembe, és én betűnként gondosan belekarcoltam a homokba a *segítség* szót, s ő figyelmesen állt felettem. Közben állandóan mormogott:
– Úgy, úgy – mintha ellenőrizné, helyesen írom-e. Amikor befejeztem, Timothy elismerően így szólt:
– Úgy van, fiatalúr, ez majd azt mondja, hogy "segítség". – Aztán boldogan elrendezte a sziklákat, az én vonalaimat követve.
Elégedett voltam. Értettem valamihez, amihez Timothy nem. Ő *nem tudott írni.* Ezen a napon többnek éreztem magamat Timothynál, de hagytam, hogy játssza kis játékát; azt színleltem, fogalmam sincs arról, hogy nem tud írni.

IX. FEJEZET

Délután Timothy azt mondta, kötelet csinálunk.
A sziget északi felén erős – majdnem ceruzavastag indájú – kúszónövény futotta be keresztül-kasul a homokot. Egy nagy halom kitépése órákat vett igénybe. Majd Timothy elkezdte fonni a kötelet, ami levezetett a dombról egészen a tengerpartig és a máglyáig.
A kötelet nekem szánta. Ha ő történetesen kint volna a szirten, és meghallanék egy repülőt, vehetnék parazsat a tábortüzünkből, lemehetnék a kötél mentén, s meggyújthatnám a máglyát. Az indából készült kötél arra is szolgálna, hogy biztonságban lejussak a partra.
Miután kitéptük az indákat, Timothy a kötelet fonta, és így szólt:
– Fiatalúr, segítenie kell majd a másik munkában is.
Fenn ültünk a kunyhónál. Hátamat a pálmafának támasztottam, s gondolatban Willemstadban jártam. Abban a pillanatban éppen az osztályban ültem, három padnyira Henriktől, s Jonckheer tanár úr előadását hallgattam az európai történelemről. Willemstadi tartózkodásom első évében magánúton tanultam meg hollandul, s így járhattam a rendes iskolába. Akkorra már beszéltem és értettem is hollandul.
A kezem elfáradt az indák tépdesésében, csak ülni és gondolkozni akartam, nem dolgozni. Így szóltam:
– Timothy, vak vagyok. Nem látom, hogyan kell csinálni.
Hallottam, amint éles késével vág valamit. Szelíden válaszolt:
– A keze nem vak.
Nem érti az öreg? Az ember az indákat húzkodhatja, rajzolhat a homokban, de hogy valami mást is csináljon, látnia kell.
Konokul csak annyit mondott:
– Fiatalúr, szükségünk van alvó gyékényre. Meg tudja csinálni.
Feléje néztem.
– Csináld te! – mondtam. Sóhajtott egyet.
– A legjobb gyékénykészítő Charlotte Amalie-ban, lenn a francia városrészben, teljesen vak.
– De az felnőtt, és azzal keresi a kenyerét.
– Az igaz – mondta Timothy csendesen.

De néhány perc múlva különböző hosszúságú pálmarostokat fektetett az ölembe. Igazi fekete öszvér!
– A pálmagyékényt nagyon könnyű csinálni; csak fölé s alá …
Megdühödve így szóltam:
– Hiszen mondom, hogy nem látok! Nem törődött velem.
– Tartsa a pálmát ebben a kezébe, így, aztán csak fölé s alá, mint az a francia negyedbeli ember. Aztán új darabokkal.
Éreztem, hogy ott áll, és figyeli, mint próbálom átfűzni a rostokat, de tudtam, hogy nem illenek össze. Azt mondta:
– Így ni, látja – és lehajolt, hogy kezemet irányítsa –, fölé s alá …
Újra megpróbáltam, de nem ment. Felálltam, hozzávágtam a pálmarostokat, és azt ordítottam:
– Te ronda nigger! Nem csinálom! Buta vagy, még írni sem tudsz!
Timothy nehéz keze éleset csattant az arcomon.
Elképedve tapogattam, ahol megütött. Aztán elfordultam onnan, ahol úgy hittem, hogy áll. Az arcom égett, de nem akartam, hogy könnyes szemmel lásson.
Nagyon szelíden azt mondta:
– Hát én csinálom tovább. Újra leültem.
Halkan énekelni kezdte a kis dalt a fungiról és a halról. Magam elé képzeltem a kunyhó előtt ülő Timothyt, kócos, szürke haját, csúnya fekete arcát, vastag ajkát, az indarostokat hajtogató nagy, bütykös kezét.
A kötél jutott eszembe. Nem magának csinálta, hanem nekem.
Egy idő múlva megszólaltam:
– Timothy…
Nem válaszolt, de odajött hozzám, s még több pálmalevelet nyomott a kezembe. Így dörmögött:
– Nagyon könnyű, csak fölé s alá …
Aztán visszament, és énekelt tovább a fungiról és a halról.
Azon a napon valami történt velem a homokzátonyon. Még most sem tudom egészen biztosan, hogy mi, de kezdtem megváltozni. Így szóltam Timothyhoz:
– A barátod akarok lenni. Szelíden válaszolta:
– Fiatalúr, mindig a barátom volt.

– Tudnál Phillipnek hívni fiatalúr helyett? – kérdeztem.
– Phillip – mondta melegen.

X. FEJEZET

A szigeten töltött hetedik éjszakánkon esett. Afféle trópusi vihar volt, ami hirtelen, minden előjel nélkül támad. Aludtunk az általam készített pálmagyékényeken, de a vihar azonnal felébresztett bennünket. Az esőcseppek puskagolyókként záporoztak a száraz pálmalevéltetőn. Kiabálva rohantunk ki, engedve, hogy a friss víz testünket verdesse. Hűvös volt, jólesett.

Timothy örömmel kiáltotta, hogy vízgyűjtője bevált. A tutaj tetejéről korábban több deszkát vett le, s nagy teknőt készített, mely felfogta a vizet. A parton bambuszdarabokat szedett, s rövid csővé illesztette őket össze, hogy ezzel töltse az esővizet tízgallonos hordónkba.

Majdnem két óra hosszat esett, s Timothy dühös volt magára, hogy nem csinált még egy vízgyűjtő medencét, mert a hordó nemsokára megtelt, majd túlfolyt.

Húsz vagy harminc percig kint maradtunk a hűvös esőben, aztán újra bementünk. A tetőn több helyütt is sugárban ömlött be a víz, de mi nem törődtünk vele, visszafeküdtünk a gyékényünkre, és kitátottuk a szájunkat, hogy az édes, friss víz belecsurogjon. Stew szánalmas gombolyaggá göngyölödött a sarokban. Timothy szerint egyáltalán nem élvezte a helyzetet.

Szerettem az esőt, mert hallhattam és érezhettem, nem kellett látnom. Dübörögve dobolt a pálmalevéltetőn, s hallottam, amint az esőcseppek átperegnek rajta. A viharos szél a pálmák tetején fütyült; elképzeltem, milyenek az éjszakai égen, egymásnak verődve, magasan kis homokzátonyunk fölött.

Azt kívántam, bár egész éjszaka esnék.

Sokáig beszélgettünk, amikor az eső csendesedni kezdett. Timothy kérdezett apámról, anyámról. Mindent elmeséltem róluk, hogy hogyan éltünk Scharlooban, közben nagyon elfogott a magány érzése, és honvágyam támadt. Ő meg azt hajtogatta:

– Ó, ne mondd! Igazán?

Aztán ő mesélt nekem gyermekkori emlékeiről. Gyermekkora egészen más volt, mint az enyém. Sohasem járt iskolába, tízéves korában már egy halászhajón dolgozott. Évente szinte csak egyszer mu-

latott, a karneválkor, amikor plumérialeveleket kötött bokája köré, és szamárbőrbe bújt, hogy körbe parádézzon a mocki jumbikkal, a szelleműzőkkel, mialatt Charlotte Amalie öregasszonyai a bambolát táncoltak körülöttük.
Timothy kuncogott.
– Rengeteg rumot ittam a karnevál három napja alatt.
Elképzeltem Timothyt szamárbőrben, amint a rezesbanda hangjaira forog. Ilyen zenekar Willemstad-ban is volt.
Mivel már rég a fejemben motoszkált, megmondtam neki, hogy anyám nem szereti a feketéket, és megkérdeztem, szerinte miért.
Megfontoltan válaszolt.
– Én magam sem szeretek minden fehér embert, de túlzás lenne, ha egyet sem szeretnék.
Timothy szájából akarván hallani, megkérdeztem, miért vannak különböző bőrszínek: fehér és fekete, barna és vörös. Csak nevetett.
– Miért más-más színűek a halak vagy a virágok? Én nem tudom, Phillip, de hiszem, hogy a bőr alatt mind egyforma.
Jonckheer úr valami hasonlót mondott az iskolában, de annak nem volt olyan súlya, mint ahogy Timothy mondta.
Még jóval azután is, hogy Timothy az esőtől csöpögő kunyhóban horkolni kezdett, arra gondoltam, amit mondott. Hirtelen azt kívántam, bárcsak apám és anyám láthatnának minket együtt a kis szigeten.
Mielőtt elaludtam, szorosan Timothy nagy testéhez simultam. Emlékszem, mosolyogtam a sötétben. Nem éreztem őt sem fehérnek, sem feketének.
Reggel a levegő éles volt, s a homokzátonyt friss, tiszta illat lengte be. Timothy egy kis halat, egy pompanót sütött, amit hajnalban fogott szigonnyal a szirtnél. Egyikünk sem érezte ilyen jól vagy ilyen tisztának magát, amióta elkerültünk a Hatóról. És anélkül, hogy beszéltünk volna róla, mindketten arra gondoltunk, talán ezen a napon felbukkan egy repülő a Devil's Mouthban – már ha ott vagyunk.
A lassú tűzön sütött pompano finom volt. Persze keveset ettünk, csupán amit a tenger adott. Halat, langusztát, kagylót vagy éles tüskéikkel a szirtekhez tapadt apró fekete, gömbölyű tengeri állatok, a ten-

geri sünök tojásait.
Timothy megpróbált hínárból főzeléket csinálni, de keserű volt. Aztán megpróbált megfőzni néhány friss tengeriszőlő-gyökeret, de betegek lettünk tőle. Csak a tengeriszőlő levele vált be, először megfőzve tenger–, majd pedig édesvízben.
De felettünk, negyvenlábnyira a földtől – Timothy szerint – lakoma kecsegtetett minket. Nagy, kövér, zöld kókuszdiók. Amikor a szigeten földet értünk, néhány száraz darab hevert a földön, de a húsuk nem volt ízletes. Egy frissebben még volt egy kis tej, de erjedt.
Naponta legalább egyszer, kiváltképpen amikor a kunyhó körül tartózkodtunk, Timothy megjegyezte:
– Ezek a nyavalyás, átkozott kókuszdiók ott fenn csüngenek, pedig jó lenne a tejük meg a húsuk.
Vagy azt mondta:
– Valamikor Timothy nagyon könnyen mászott fel a pálmákra.
Vagy célozgatva (s gondolom, a kókuszdiókra felsandítva) megszólalt:
– Phillip, fogadnék, hogy iszonyatosan megerősödsz itt a szigeten.
Gyakran mondogatta, hogy ha csak ötvenéves lenne újra, felmászna a fára, és lenyisszantaná a diókat a késével. De hetven-egynéhány éves korában nem hinné, hogy eljutna a tetejére.
Ezen a napon reggeli után Timothy felkacsintott a pálmákra (ebben biztos vagyok), és azt mondta:
– Jó lenne egy kis kókusztej, mi, Phillip?
Még mindig nem volt bátorságom megmászni a pálmákat
– Igen, jó lenne – mondtam.
Timothy megköszörülte a torkát, mélyet sóhajtott, és kiverte fejéből a kókuszdiókat. De tudtam, hogy újra fog próbálkozni.
Így szólt:
– Nem azért az átkozott kókuszdióért mondom, de … az édesanyád nem ismerne rád.
– Miért? – kérdeztem.
– Nagyon barna vagy, és nagyon sovány – mondta. Megpróbáltam elképzelni, hogy nézek ki. Tudtam,
hogy ingem és nadrágom foszlányokban lóg. Hajam csimbókos.

Nem volt lehetőség fésülködésre. Kíváncsi voltam, milyen a szemem, meg is kérdeztem Timothytól.
– Szüntelenül néz – mondta. – Mereven bámul, Phillip.
– Zavar ez téged? Timothy nevetett.
– Engem ugyan nem! Mindennap áldom a szerencsémet, hogy itt vagy velem ezen a nyavalyás szigeten.
Egy darabig gondolkodtam, aztán megkérdeztem tőle:
– Mennyi időbe tellett, amíg a barátod, az a barbadosi, újra látott?
Timothy bizonytalanul válaszolt:
– Hát… ahogy emlékszek, jó sok hónapba!
– De a tutajon azt mondtad, hogy csak három napba!
– Azt mondtam?
– Azt.
– Hát… – mondta Timothy. – Régen volt. De aztán látott megint, az szent igaz! – Kis szünet után folytatta: – Most pedig, hallod-e, sok dolgunk lesz ma.
Egyre többször figyeltem meg, hogy Timothy állandóan témát változtat, amint a szememről esik szó, mindenféle kifogás jó neki.
– Milyen dolgunk? – kérdeztem.
– No, lássuk csak – mondta. – Először is készíteni egy másik vízgyűjtőt… és elmenni a szirthez valami ennivalóért… és …
Én csak vártam.
Timothy a végén kirobbant:
– Hát ez épp elég, Phillip igazán!

XI. FEJEZET

Timothy sétabotot faragott nekem, hogy kitapogassam vele a sziget körüli utat. Gyakran elestem, de nem fájt, hacsak nem tengeriszőlőbe pottyantam. Még akkor is csak néhány karcolást szereztem.
Lassan megismertem a szigetet. Egyedül sétáltam körül, mindig a nedves homokba lépve, ami annyit jelentett, hogy a víz közelében vagyok. Timothy nagyon büszke volt rám.
Végigjárva, végigtapogatva és hangjaira fülelve, úgy hiszem, megismertem homokzátonyunkat. Ahogy Timothy mondta, dinnye vagy teknősbéka alakú volt, enyhe lejtővel emelkedett ki a tengerből, egészen a mi dombhátunkig, ahol a pálmák éjjel-nappal hajladoztak a könnyű passzátszélben.
A homokos tengerpart – erről meggyőződtem – a legtöbb helyen mintegy negyven yard széles volt, és körbefutott a szigeten. Az egyik végén, kelet felé volt egy alacsony korallzátony, mely több száz yardon keresztül húzódott; sok helyen alig emelkedett ki a vízből.
Kelet felé, mondom, s ezt tudom, mert egy reggel Timothyval voltam ott lenn, amikor a nap felkelt, és éreztem, hogy arról árad arcomra a meleg.
A tengeriszőlő, mely a homokos part szélén csupán pár lábnyi volt, feljebb viszont magasabb, minden oldalon beborította a domb lejtőit. Volt másfajta bozót is, más tapintású, de Timothy nem tudta a nevét.
Délen a homokpart lejtősen ereszkedett a vízbe. Az északi oldal más volt. Víz alatti korallszirtek és nagy homokpadok övezték. A víz nagyon hirtelen mélyült. Timothy figyelmeztetett, itt ne menjek a vízbe, mert a cápák közel úszhatnak a parthoz.
Timothy azt mondta, hogy a homokzátony körül a víz mindenütt tiszta, és sok gyönyörű halat lát benne. Volt agykorall és orgonasípkorall, melyet a papagájhal meg szokott rágcsálni.
Mindabból, amit tapintottam és hallottam, homokzátonyunk gyönyörű szigetnek tűnt, és csak azt sajnáltam, hogy nem láthatom. Tervbe vettem, hogy naponta legalább egyszer körülsétálom, le a dombhättól a homokos tengerpartig szaladó indakötél mentén, majd onnan el-

indulva, végig a homokon.
Kezdtem kevésbé ráhagyatkozni az indakötélre, és néha úgy tűnt, Timothy is azon igyekszik, hogy függetlenítsen magától. Sejtettem az okát, de erről nem beszéltem vele. Nem akartam arra a lehetőségre gondolni, hogy Timothy meghal, és egyedül hagy a homokzátonyon.
Mivel az előző napi eső reményt keltett bennünk, azt hiszem, mindkettőnk úgy végezte a mindennapi munkát, hogy fél fülét az égre irányította, repülőbúgásra várva. De egész nap nem hallottunk semmit, csupán a megszokott hangokat: a tengert, a szelet és a madarak rikoltozását.
Ezen az éjszakán az estebéd után Timothy zsémbeskedett:
– Sehol egy repülő! Ennek a szigetnek biztos dzsumbija van.
– Ne beszélj badarságokat, Timothy! – mondtam.
– Egy gonosz lélek gyötör és zaklat minket - mondta sötéten. – És nekünk nincs se csirkénk, se egy búzaszemünk, hogy elűzzük.
– Timothy, ebben nem hihetsz igazán!
Apámtól hallottam már az “obediah”, vagy ahogy Nyugat-Indiában hívták, a “voodoo” szertartásáról, mely Afrikából származott. Haitin a leginkább, de valamilyen formában minden szigeten űzték. Szellemhit volt, a vallás és a vajákosság keveréke.
Éreztem, hogy Timothy Stewt méregeti, amikor így szólt:
– Lehet, hogy ez a nyavalyás macska a dzsumbi.
– Ez csak egy öreg macska, Timothy! – mondtam tiltakozva.
Timothy visszaidézte a történteket.
– A tutajra jött, és mi mindentől elszakadtunk; aztán a fiatalúr szeme sötétbe borult, ami nagy-nagy bajt okozott nekünk, aztán idevetődtünk erre az álnok Devil's Mouthra…
Dühösen válaszoltam:
– Timothy, Stew nem dzsumbi! Hagyd békén!
Az öregember elhallgatott, s én egyszer csak aggódni kezdtem Stew életéért. Timothy mellettem volt egész éjszaka, de reggel, amikor felébredtem, már oda volt, és Stew is.
Kimásztam a kunyhóból, Stew után kiabáltam. Aztán Timothynak. De nem jött válasz. Lementem a hegyről, és a homokos tengerparton igyekeztem a szirt felé. A voodoo ostobaság, tudtam, mégis megza-

vart kissé! Nem fért a fejembe, miért hitte Timothy, hogy Stew "dzsumbi".
Elhatároztam, hogy körbejárom a szigetet, és megkeresem őket. Végigmentem a nedves homokon, időnként kiáltozva, a botommal tapogattam ki az utat, a hordalékfát vagy a korallszirteket, melyeket az éjszakai apály esetleg szabadon hagyott.
Amikor elértem az északi oldalra, Timothy így szólt:
– Jó reggelt, Phillip.
– Hol jártál? – kérdeztem. Timothy nevetett.
– Ugyan hová lehet itt menni? Itt voltam, ezen a parton.
– Hol van Stew? Timothy hallgatott. Újra megkérdeztem.
– Lehet, hogy gyíkra vadászik. Lehet – válaszolta, de valami bujkált a hangjában, ami arra vallott, hogy titkolózik előttem.
Közben állandóan valami kaparó hangot hallottam, és időnként fémcsengést.
– Mit csinálsz? – kérdeztem.
– Egy öreg fadarabot vagdosok – válaszolta. Vajon miért jött le ilyen korán az északi partra, és miért vág fát? Hiszen rengeteg van a tábortűzhöz és a jelzőtűzhöz.
– Nem láttad Stewt?
– Még a nyomát sem!
Meg akartam tapintani, mi van a kezében, de nem volt bátorságom. Azt mondtam:
– Timothy, nagyon éhes vagyok. Erre kézen fogott, és így szólt:
– Gyerünk haza!
Megcsinálta a reggelit, megettük, de aztán megint szó nélkül meglépett.
Vadászkését mindig a kétszersültes dobozban tartotta. Itt voltak a száraz gyufák is, pár darab áporodott csokoládé és néhány olyan apróság, amit Timothy a tengerparton szedett, vagy pedig a tutajról mentett.
A dobozban kotorászva szögeket találtam, aztán sarokvasakat a tutaj csapóajtajáról, pár kötéldarabkát, egy dugót, több kis konzervdobozt meg valami bőrtapintású, kis gombolyagot. De semmi sem hiányzott, csak a kés, és most már tudtam, hogy azt Timothy elvitte magá-

val az északi partra.
Mi mást tehettem, átkutattam a kunyhó környékét Stew után, mert gyanítottam, hogy Timothy felkötötte valahová.
Biztosan tudtam, hogy Timothy visszament az északi partra azt a fadarabot vagdosni, de valami azt súgta nekem, ne menjek oda. Így csak üldögéltem a kunyhónál, és töprengtem, mit csináljak. Kár volt győzködni Timothyt arról, hogy nincsen dzsumbi, és Stewt sem fogom megtalálni, ha Timothy elrejtette.
A délelőtt lassan vánszorgott. Egyszer lementem a keleti partra, és leültem a jelzőtűz mellé, reménykedve, hogy repülőbúgást hallok. Többször úgy tűnt, hogy a széláramlat elhaló nyávogást hoz, de nem tudtam, milyen irányból.
Talán a történtek motoszkálni kezdtek az öreg fejében, de az is lehet, hogy egy őrülttel vetődtem partra egy elfelejtett kis Karib-tengeri szigeten. Ha kárt tesz Stewben e miatt az ostoba dzsumbihistória miatt, tudtam jól, hogy nekem is árthat.
Azt kezdtem a fejemben forgatni, hogy visszamegyek a tutajra, és eloldozom. Biztos voltam benne, hogy még mindig van elég deszka a tetején, amin ülni és aludni lehet. Ha a dombon le tudnám görgetni a vizeshordót, és elvinném a csokoládé maradékát, néhány napig még el is lennék.
Azonnal felugrottam, és lesiettem a vízhez, a szirt felé tapogatózva. Tudtam jól, hogy ha továbbmegyek ezen az úton, rábukkanok a tutaj rögzítőkötelére. Timothy súlyos hordalékfát vert a homokba, hogy a tutajt az apály ki ne vigye a tengerre.
Lassan haladtam, remélve, hogy botommal megtalálom a kötelet, vagy lábammal belebotlom.
Elmentem egészen a szirtig, de eredmény nélkül. Ott megfordultam, és ellenkező irányba haladtam. Egyszer csak megbotlottam a homokba vert fában.
Körbetapogattam, de a kötél már nem volt rajta. Timothy eloldozta a tutajt! Pánikba estem! De ha a cövektől kiindulva gázolok a vízbe, gondoltam, talán mégis megtalálom!
Nem messze a parttól újabb ijedtség ért. Egyet léptem, és a lábam alatt valami megmozdult! Mintha az egész fenék mozogna! Elvesz-

tettem az egyensúlyomat, és fejjel a vízbe estem. Prüszkölve bukkantam fel újra, s rájöttem, hogy rájára léptem, erre a rombusz alakú, szúrós farkú halra. Jártam már így egyszer-kétszer Westpuntban is. A rája rokona a halálos tengeri rájának, de ez éppúgy meg volt rémülve, mint én, és gyorsan beúszott a mély vízbe.

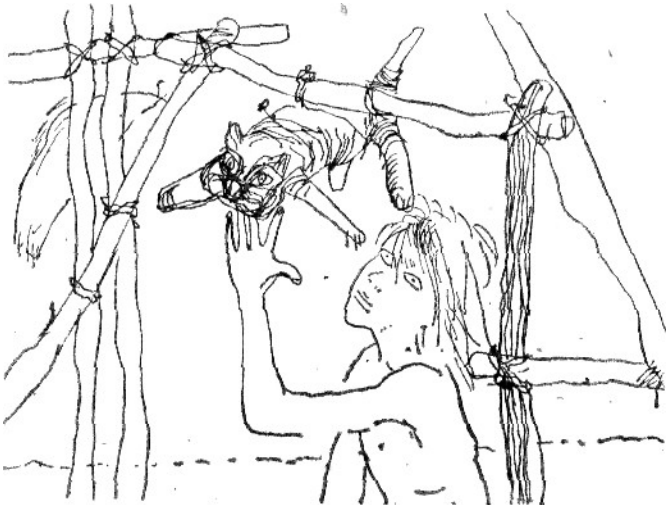

Egész derékig gyalogoltam be a tengerbe, és kezemmel minden irányba csapkodtam. A tutaj nem volt sehol!
Bíztam Timothyban. Folyton azt hajtogattam magamban, hogy nem fog bántani engem, és csupán ez a titokzatos dzsumbihistória zavaró. Ezért viselkedik másképp, mint szokott.
Már jól bennjártunk a délutánban, amikor Timothy visszajött. Egyikünk sem szólt egy szót sem.
Aztán egyszer csak meghallottam, hogy valamit kalapál. A kunyhó pálmalevelei meg-megzörrentek. Valamit felszögelt a kunyhóban. Amint befejezte, megint elment.
Amikor hallottam, hogy már a tengeriszőlőn megy át, le az ösvényen, felugrottam, és körbetapogattam a kunyhó vázát. Az oldalán nem volt semmi! Csak a tetőn lehet, amit felszögezett!
Tudtam jól, hogy mindenféle hosszúságú fatönk hever szerteszét a

tábortűz körül. Kerestem egyet, odagörgettem a bejárat elé. Felálltam rá, és végigtapogattam a tetőt tartó gerendát.
Pontosan a közepén megtaláltam, amit kerestem. Felkiáltottam, mert a tenyeremet valami megszúrta.
Aztán ujjammal lassan végigtapogattam a tárgyat. Felfedeztem, hogy feje, négy lába és farka van.
Timothy az egész napot egy macskának, Stewnek a faragásával töltötte. A szögek arra szolgáltak, hogy megöljék a gonosz dzsumbit.
Megszédültem, és leültem a tönkre.
Nemsokára Timothy jött felfelé az ösvényen, s Stewt az ölembe ejtette.
– Hol voltál? – kérdeztem.
– Hát hol? A tutajon – válaszolta Timothy. – Elvittem a szigetről, amíg a dzsumbit üldöztem.
– És a tutaj hol van, Timothy?
– A part mentén volt, Phillip, de most már újra itt van. És a mi sorsunk is jobbra fordul.
De nem fordult. Még rosszabb lett.

XII. FEJEZET

Május közepén egy reggel arra ébredtem, hogy Timothy nehezen lélegzik. Úgy hallatszott, mintha levegőért kapkodna. Egy darabig füleltem, majd megkérdeztem tőle:
– Jól vagy, Timothy? Zihálva válaszolt.
– Láz! Malária!
Nem is értettem meg azonnal, miről beszél. Láz! Malária! Kinyújtottam a kezemet, és megfogtam a homlokát. Forrón tüzelt.
Nagy, rekedt sóhajok törtek fel melléből.
– Újra megkaptam a malériát, Phillip. Nem tart soká, csak hozz egy kis vizet!
Amikor Virginiában és Scharlooban lázas voltam, anyám aszpirint adott, és hideg vizes borogatást tett a fejemre. A homokzátonyon persze nem volt aszpirinünk, és a víz is mindig meleg volt. Öntöttem egy kicsit a hordóból, és odaadtam Timothynak. Mohón megitta, és visszahanyatlott a gyékényre.
Egy ideig figyeltem nehéz lélegzését, aztán letéptem egy rongyot ingem maradványából, és vízzel benedvesítve a homlokára tettem.
– Ez jó lesz – mormolta, de hirtelen reszketni kezdett, bár a reggeli levegő már felmelegedett. Hallottam, hogy a foga vacog.
Nem volt mivel betakarnom, így hát csak leültem mellé, és a száradó ruhát a homlokára szorítottam. A lehelete perzselt.
Tíz óra tájban motyogni és nevetni kezdett. Majdnem úgy, mintha álmában beszélne, de a zihálást időnként meg-megszakító nevetése sipító és furcsa volt. Nem tudtam a ruhát se a homlokára szorítani, annyira hánykolódott.
Állandóan beszéltem hozzá, de mintha nem is tudta volna, hogy ott vagyok.
Egyszer hirtelen felült, de visszaesett a gyékényre. Kértem, maradjon nyugton. Sokáig valóban úgy maradt, mert a hideg rázta, aztán a motyogás és az éles nevetés kezdődött elölről.
Dél felé a motyogás súlyosbodott. Éreztem, hogy megpróbált talpra állni. A karjába csimpaszkodtam, és rákiáltottam, hogy feküdjön le újra, de félrelökött, mintha ott sem lennék! Hallottam, hogy lerobog

a tengerhez, ijesztő kacaja visszhangzott a levegőben.
A nevetése után mentem. Egyszerre csak csobbanást hallottam, és akkor már tudtam, hogy a vízbe gázolt.
– Timothy! Timothy! Gyere vissza! – kiáltottam.
Hirtelen halotti csend támadt. Újra és újra hívtam. Válasz azonban sehonnan sem jött.
Leértem a tengerpartra, és egészen térdig gázoltam a vízbe, aztán lassan elindultam a part mellett, megpróbálva egy vonalban maradni vele. Mintegy harminc lépést tettem, amikor belebotlottam Timothy víz alá merült testébe.
Egy kézzel belé kapaszkodva, újból talpra álltam. Testének felső része lebegett, de lába a tengerfeneket súrolta. Arcomat a szájára tettem. Még lélegzett.
Mindkét kezemet a hónalja alá dugtam, de így túl nehéz volt. Aztán összekulcsoltam kezemet az álla alatt, és úgy kezdtem kihúzni. Furcsa hangokat hallatott, de nem volt magánál.
Hosszú időnek tűnt, amíg Timothyt kihoztam a vízből, és lefektettem a nedves homokra. Egy mázsánál is többet nyomhatott, és egyszerre csak két-három hüvelyknyire tudtam elvonszolni.
Egy órát ülhettem már mellette a forró napon, ezalatt nyugodtan pihent. A lélegzete sem volt olyan reszelős. De megint észrevettem, hogy rázza a hideg. Tudtam jól, hogy képtelen vagyok felhúzni a lejtőn a kunyhó alá, ezért tengeriszőlőágakat tépdestem, és betakargattam velük. A szőlőlevelek nem engedték át a napsugarakat.
Hoztam vizet a kunyhóból, felemeltem a fejét, és ráparancsoltam, igya meg. Másik kezemmel megtaláltam az ajkát, és a poharat az állához igazítottam. Úgy tűnt, megértette és felkortyolta.
Egész délután mellette maradtam, és ő végig aludt. Mikor felébredt, szürkült már, és az idő megint hűvösre fordult. Könnyen lélegzett, s tudtam, hogy a láza lement, mert homloka már nem tüzelt.
Felülve halkan kérdezte:
– Hogy kerültem le ide?
Elmondtam neki, hogy lerohant a dombról.
– Az az átkozott láz! – sóhajtotta Timothy.
– Bementél a vízbe. Megrémítettél, Timothy! Mondtam szemrehá-

nyóan.
– Azt meghiszem! – mondta. – A fejemben tűz égett, elaltattam.
Talpra segítettem, s együtt mentünk fel a dombra. Timothy először támaszkodott rám. Erejét sohasem nyerte vissza többé.

XIII. FEJEZET

Azt hiszem, május utója volt, amikor Timothy belátta, hogy örökre a szigeten maradhatunk, hiszen egy schoonervitorlát sem láttunk, egy repülőt sem hallottunk, amióta lábunkat a szigetre tettük.
Tudom, hogy május utója volt, mert Timothy mindennap dobott egy kavicsot a régi konzervdobozba, amit a parton talált. Így lehetett számon tartani egyedül, hány napja vagyunk már ott. A kavicsokat minduntalan megszámoltam, április 9-ével kezdve. Már negyvennyolc volt a dobozban.
Ezen a napon Timothy gondterhelten így szólt:
– Phillip, gondoltál-e már rá, hogy egyszer megint rosszul lehetek?
Tudtam, hogy a malériára és a lázra gondol.
– Igen – válaszoltam.
– Hát akkor meg kell tanulnod halat fogni - mondta.
Több mint egy hétig dolgozott, hogy szögeket alakítson át horoggá. Timothy a halakat és a langusztákat szigonnyal fogta, de erre vakságom miatt természetesen képtelen voltam. Tudtam, hogy a horgokat nekem készíti.
Titokzatosan mondta:
– Találtam egy iszonyú jó kis lyukat a szirten, biztonságos helyen.
Lementünk a dombon, és elindultunk a szirtperem mentén. A bőr már megkeményedett a talpamon, és alig éreztem a korall csipkézett élét. De tudtam, hogy a dagály borította mélyedésekben vannak az alattomos tengerisünök. Ha az ember rájuk lép, könnyen belekerül a talpába egy-egy éles tüske. Timothy már mondta, hogy a tüskék nagyon mérgesek, és szörnyű fájdalmat okoznak.
Kétlábnyi körökben Timothy cövekeket vert be jó mélyre a korallhasadékokba, hogy kitapogathassam az utamat. Egyikünk sem tudta, mit csináljon a tengerisünökkel, de Timothynak remek ötlete támadt. Hozott egy nagy szikladarabot, és végig agyoncsapdosta őket a szirtfokra vezető ösvényen. De sajnos idővel biztos visszajönnek.
Talán ötvenlábnyit mentünk a szirtfalon, amikor Timothy megszólalt:
– Most pedig halászni fogunk.

Leírta nekem az üreget: mintegy húsz láb széles és hat-nyolc láb mély volt. A fenék homokos, alig van benne korall, így horgaim nem fognak beakadni. Pompás, természetes kijárata van a tenger felé, amin a halak ki s be tudnak úszni.
Végighúzta a kezemet a lyuk peremén. A korall az évszázadok óta tartó tengermosástól simára kopott. Timothy szerint a tengervíz homokja csiszolókorong szerepét töltötte be a korall hegyes élén. Nem volt teljesen sima, de hegyes csipkézett sem.
– Most pedig, nyúlj be – mondta Timothy. – És húzz ki egy kagylót.
A perem fölé hajolva bedugtam a kezemet a meleg vízbe, és kitapintottam egy kagylót. De amint letéptem a falról, elvesztettem egyensúlyomat, és csak Timothynak köszönhettem, hogy nem estem a vízbe.
A vaknak az esés érzése rettenetes. Még nagyon frissen élt bennem, hogyan estem le a tutajról. Timothy így szólt:
– Nyugalom, Phillip. Ülj csak egy kicsit, és pihenj. A hangja megnyugtató volt
– Ha egyszer beleesnél, ne ijedj meg! Maradj benn nyugodtan egy darabig, érezd meg, merre áramlik a víz, aztán az áramlattal sodródj a perem felé, ragadd meg, és húzódzkodj fel rá
Timothy vezette a kezemet, amikor kinyitottam a kemény kagylóhéjat, és kibányásztam sikamlós belsejét, hogy csalétekként a horogra tegyem.
– Olyan, mint egy iszonyatosan éles kés. Nagyon vigyázz az ujjadra!
Aztán mondta, tapintsam meg a horgot, és húzzam a csalétket a horog szakállára. Sokszor horgásztam már apámmal, így ez könnyen ment.
Rozsdás csavarok szolgáltak ólomnehezékként. Timothy sok deszkadarabot talált, tele csavarokkal. Elégette őket, és a csavarokat kikotorta a hamuból. A tutaj egyik biztosítókötelét meg szétsodorta, hogy a horgászbotra zsineget készítsen.
Kivettem a horgot. Nemsokára erősen megfeszült. Hirtelen megrántottam, és átdobtam a halat a vállam fölött, hogy a szirten essen le. Timothy ujjongott, és rám parancsolt, hogy tapogassam végig a botot, egészen a fickándozó halig, aztán vegyem ki a horgot.

A hal csapkodott és verdesett a kezemben: kicsi, de kövér volt Elégedetten rávigyorogtam Timothyra. Régebben, ha horgásztam, csupán mulatság volt. Most azonban úgy éreztem, valami különlegeset vittem véghez. Újra meg kellett tanulnom mindent, de most csak tapintással és érzékeléssel.
Azt mondtam Timothynak.
– Ez aztán egy iszonyatosan ravasz kis horgász-lyuk!
Timothy vidáman nevetett.
Ezután mindennap én horgásztam. Persze továbbra is Timothy fogta a langusztákat. Neki kellett merülnie értük, de én fogtam az összes halat. A harmadik naptól fogva egyedül mehettem a szirtre. A cövekek mentén kitapogattam az utat, megtaláltam a lyukat, szétnyitottam egy kagylót, és kivetettem a horgot.
Egyedül voltam a szirten, de valahogy mindig éreztem, hogy Timothy a parton ül, a közelben. Megéreztem a jelenlétét, mégis mindig a kunyhóban volt, mire visszaértem.
Gyakran beszélgettünk a homokzátonyról és arról, hogy mi van rajta. Timothy nem sokat töprengett ezen. Természetesnek vette, hogy a homokzátony mindig ott volt, de én meséltem neki a földrajzról és arról, hogy egy vulkán hogyan alakíthatta ki a Devil's Moutht. Elragadtatva figyelt, a szava is elállt.
Megtárgyaltuk, hogyan építették a kis korallállatkák évezredek óta a homokzátony alapjait.
– Aztán a homok kezdett rárakódni, és sok-sok év múlva sziget lett belőle – mondtam.
Mintha új világ tárult volna Timothy elé. Állandóan ugyanazt ismételgette:
– Ne mondd! Igazán?
Ő láthatólag sohasem törte még a fejét azon, hogyan kerültek a tengeriszőlők vagy a kúszónövények meg a kókuszdiók a homokzátonyunkra. Elmeséltem neki mindent, amit csak tudtam erről.
– A tengerről a magvak besodródtak, vagy a madarak hozták őket. Aztán egy eső után gyökeret eresztettek.
– Hát a gyík? – kérdezte szigorúan.
– Fogadni mernék, hogy az anyagyíkot egy másik szigetről átrepülő

madár ejtette ki a csőréből. Aztán kicsi gyíkok születtek. Vagy az is lehet, hogy egy hordalékfán vetődött a partra vihar idején.
Timothyban mély benyomást keltett mindez, és én örültem, hogy mesélhettem neki valamit. Sok-sok beszélni valónk akadt.
Azt hiszem, e hét péntek délutánján rukkoltam ki Timothynak:
– Fel fogok mászni a pálmára!
– Ejha, Phillip! – mondta, és szinte láttam arcán a vigyort, és szemében a csillogást, amint mohón felsandít. – Van ott egy kókuszfa, a törzsén egy akkora hajlás, mint egy vén ló háta. Azt kell megmászni!
Egy kicsit citeráztam, amint a fához vezetett, és a lelkemre kötötte, hogyan fogjak hozzá: először csak kis darabon másszak fel, mint egy majom. Ha ez sikerülne, visszajövök, és a kést a fogam közé szorítom és visszamászom.
A pálma törzsének átmérője nem volt több két lábnál, mert könnyen átfogtam a karommal. Megragadtam a fát, begörbítettem a hátam, csupasz talpam a durva törzsre helyeztem, és mászni kezdtem, Timothy pedig visszatartotta lélegzetét.
Talán tízlábnyit mentem már fölfelé, amikor megtorpantam. Se le, se fel. A karom és a lábam megmerevedett.
Timothy alattam állt, hogy elkapjon, ha esem. Most halkan felszólt:
– Phillip, nem szégyen, ha visszajössz!
Lassan kezdtem visszamászni. A kéreg horzsolta a kezemet és a lábamat, de Timothy csalódottsága fájt a legjobban. Már csak néhány lábnyira voltam a földtől, amikor mély lélegzetet vettem, és így biztattam magam: “Ha esel, homokba esel!”
Aztán újra mászni kezdtem.
Timothy felkiáltott:
– A kést elfelejtetted!
De tudtam, hogy ha most megállok, sohasem mászom föl. Nem feleltem, de kezem és lábam úgy járt, mint a motolla. Egyszer csak felkiáltott:
– Mindjárt a tetejére érsz!
Pálmalevelek súrolták az arcomat. Gyorsan elkaptam az egyik tövét, és felhúzódzkodtam rá. Timothy örömrivalgásban tört ki.
Aztán lentről diktálta, hogyan érjem el a kókuszdiókat. Sokáig tar-

tott, amíg lehúztam, leráncigáltam, lecsavartam kettőt. De végül leestek, Még néhány percig pihentem, aztán lecsusszantam. Sikerült!
Amint lábam talajt ért, Timothy átölelt, és így kiáltott:
– Na, a pálma sem ingerel minket többé! Megittuk a kókusztejet mind egy csöppig, a belsejéből pedig nagy lakomát csaptunk.
Mellettem guggolva, és a kókuszdiót fogai között ropogtatva, Timothy így szólt:
– Látod, Phillip, most már nem hiányzik a szemed. Megcsináltad vakon, amit én nem tudtam egész testemmel.
Szinte olyan volt, mintha diplomát szereztem volna az életben maradás tanfolyamából, melyen Timothy oktatott, amióta csak partra szálltunk a homokzátonyon.
Az éjszaka esett. Nagyon csendesen szitált. Még a pálmalevél tetőt sem nedvesítette át. Timothy halkan szuszogott mellettem. Már két hónapja éltünk együtt éjjel s nappal, de nem láttam. Eszembe jutott csúnya, forradásos arca. De most egyáltalán nem tűnt csúnyának. Csak kedvesnek és erősnek.
Megkérdeztem:
– Mondd, Timothy, még mindig fekete vagy?
Jókedvű nevetése betöltötte a kunyhót.

XIV. FEJEZET

Egy rekkenő júliusi reggelen lenn voltunk az északi oldalon, ahol Timothy a parttól nem messze talált egy tarka fésűskagylótelepet. Ez volt a legmelegebb nap, amit a homokzátonyon töltöttünk. Annyira forró volt, hogy minden fuvallat tűzként perzselt. És ez egyszer a passzátszél sem fújt. A homokzátonyon semmi sem mozdult.
Az északi tengerpart különben is furcsa volt. Itt a homokot durvábbnak éreztem a talpam alatt. Minden másnak tűnt – érthetetlenül –, hisz talán csak egy mérföldnyire esett a déli parttól.
Timothy így magyarázta:
– Az északi oldal mindig kopár minden szigeten. - De nem tudta megmondani, miért.
Éppen néhány tarka fésűskagylót hozott ki a partra, amikor puskalövés dördült. Timothy gyorsan mellém lépett, és így szólt:
– Hát ez baj!
Hol itt a baj? Úgy hittem, a puskalövés azt jelenti, hogy valaki megtalálta a homokzátonyt. Az aztán nem baj! Izgatottan kérdeztem:
– Ki lőtt?
– A tenger – felelte. Ránevettem.
– A tenger nem tud elsütni egy puskát!
– De olyat csattint, mint a puska – mondta aggódva. – Nagyon is tud lőni, nagyon is! Azt jelenti, hogy ronda vihar közeleg, Phillip. Egy fergeteg.
Ezt ugyan nem tudtam egészen elhinni, de távolról kifejezetten puska– vagy pisztolylövéshez hasonló csattanások hallatszottak.
Aggódva mondta:
– A hullámok csinálják. Messziről, a Grenadine-eken túlról vagy a Honduras menti fene nagy öbölből jön a hurrikán, fiatalúr. Érzem. Amit most hallottunk, a vacak kis szigetünk mellett elhaladó óriás hullám volt.
Hallottam, hogy beleszimatol a levegőbe, mintha az orrával érezné a hurrikán közeledtét. Szél nélkül lélegzetelállító csend borult homokzátonyunkra. Timothy szerint a tenger sima volt, mint a tükör. De már a víz zavarosodott. Egy madarat sem lehetett látni. Az ég sárgás

színben játszott.
– Gyerünk, sok a dolgunk! A fésűskagylók várhatnak, amíg a szélvihar eláll!
Felmentünk a dombra.
Most már megértettem, miért választotta Timothy a homokzátony legmagasabb pontját a kunyhónk számára. “Még így is átcsaphatnak a hullámok rajta” - töprengtem.
Timothy először vizeshordónkat kötötte fel egy fára, jó magasra. Utána fogta a maradék kötelet, és szorosan a vaskos törzs köré rögzítette.
– Ha jön a fergeteg, nyújtsd fel a kezedet, dugd át a karodat a kötélen, és kapaszkodj bele, Phillip!
Rájöttem, hogy Timothy miért takarékoskodott eddig a kötelünkkel, hogy miért készítette a keleti partra futó vezetőmet indákból, kötél helyett. Mindennap kiderült valami újabb, amit Timothy fennmaradásunk érdekében tett.
Délután kijelentette, hogy rendkívüli viharról van szó, mert a legtöbb nem jön szeptember vagy október előtt, és nagy néha augusztusban, ritkán júliusban.
– De idén a tenger haragszik, hogy öldökölnek felette. A háború miatt.
A viharok, mondta Timothy, az Észak-Atlanti óceán keleti felén támadnak, ősszel a Cape Verde szigetektől délre, de néha, amikor rendkívüliek és koraiak, sokkal közelebb kelnek életre: a Dél-Amerika északkeleti csücskéhez közel eső háromszögben. Hébe-hóba júniusban és júliusban Providenciától és San Andréstől nem messze születnek. Közel hozzánk. A júniusiak csak kellemetlenek, de a júliusiak veszedelmesek is.
– Nyugati vihar lesz, azt hiszem. Ezek iszonyatosan hevesek – mondta.
Még Stew is ideges volt. Akárhányszor megmozdultam, mindig belebotlottam. Megkérdeztem Timothyt, mit tegyünk, hogy megvédjük. De ő csak nevetett.
– Stew fel fog mászni a pálma szélárnyékos oldalára, ha nagy vihar lesz. Őt ne féltsd!

Mégis féltettem. A gondolat, hogy egyiküket is elveszíthetem, elviselhetetlen volt számomra. Ha valami rossz történik a homokzátonyon, történjék mindannyiunkkal!
Délután semmi sem változott, bár úgy tűnt, még melegebb lett. Timothy sokat pepecselt a tutajon, leszedett minden használhatót, és felcipelte a dombra.
– Talán sohasem látjuk viszont – mondta –, olyan magasra felsodródhat, hogy nem lehet majd vízre bocsátani.
Timothy nem akart rémisztgetni a vihar hevességével, csak őszinte volt. Neki magának is jó oka volt az ijedtségre.
– 1928-ban a Hettie Reden voltam, délre Antiguá-tól, amikor a fergeteg utolért. A szél iszonyatos volt, és az öreg schooner ripityára tört. A tenger kivetett a partra, olyan bősz volt, hogy senki sem hinné. A Hettie Redről egyedül csak én élek.
Tudtam, hogy az a bősz tenger egész délután motoszkált Timothy fejében.
Később nagyot lakmároztunk, nagyobbat a szokottnál, mert Timothy mondta, hogy talán napokig nem jutunk hozzá. Halat ettünk és kókuszdióbelet, és mindketten több pohár kókusztejet ittunk. Timothy szerint előfordulhat, hogy a halak egy hétig sem térnek vissza a szirthez. Észre is vette, hogy már elúsztak a mély vízbe.
Evés után Timothy gondosan megtisztogatta a kését, belerakta a dobozba, és felkötötte magasra, a fára, melyen a vizeshordó volt.
– Készen vagyunk, Phillip – mondta.

XV. FEJEZET

Naplementekor a levegő nehéz és forró lett. Timothy leírta, milyen az ég. Vörösen lángolt, és vékony, világos fátyolfelhők borították. Csönd borult a homokzátonyunkra. Csak a surrogó gyíkokat hallottuk. Sötétedés előtt Timothy megszólalt:
– Mindjárt kitör, Phillip.
Könnyű szellő kezdte fodrozni a sima tengert. Timothy azt mondta, hogy csúnya sötét felhőket lát nyugat felé, s mintha lassan beleolvadnának a magasabban vonulókba.
Szorosan magamhoz húztam Stewt, és vártam. Meleg fuvallat csapta meg az arcomat. Időnként szélrohamok jöttek, megcsörgették a pálmaleveleket, és megrázták a kis kunyhót.
Jóval sötétedés után hullottak le az első esőcseppek, és velük a szél hűvösre fordult. Amikor tombolni kezdett, az eső kavicsként záporozott a tetőre.
Majd a szél egyenletes lett. Timothy kiment, hogy az eget kémlelje.
– Kavarognak már a felhők. Ez biztos, hogy hurrikán!
A szél hajtotta hullámok a partnak verődtek, és Timothy visszahúzódott a kunyhó nyílásába, hatalmas testét kihúzta, megragadta a felső gerendát, hogy addig tartsa a kunyhót, ameddig csak lehet.
Motoszkálást éreztem a lábam alatt. Valami ide-oda csúszkált. Rémülten kiáltottam oda Timothynak, de ő megnyugtatott.
– Csak egy magasra menekülő gyík lehet!
Az eső most már bevert a kunyhóba. A szél állandóan bömbölt. A hullámverés közelebbről hallatszott. Vajon a víz már felkúszik a dombunkra? Az eső jeges volt. Tetőtől talpig nedves lettem. Vacogtam, de nem a hirtelen támadt hidegtől, hanem inkább a gondolattól, hogy a tenger átcsap rajtunk.
Egy pillanat múlva valami reccsent, és Timothy lerogyott mellém, hogy testével védjen. Kunyhónkat elragadta a szél. Timothy felkiáltott:
– Phillip, rakd le a fejedet!
Hasamra fordultam, arccal a nedves homokba. Stew befurakodott közénk.

Nem hallatszott más, csak a vihar bömbölése. Még a szelet is elnyomta a tenger vad harsogása. Az eső sörétzápor módjára verte a hátamat.
Egyszer csak valami kemény tárgy ütődött nekünk, majd továbbgurult.
– Tengeriszőlő! – kiáltotta Timothy. – Gyökerestül kitépte a vihar.
Majdnem két órát hasaltunk a földön, kitéve a fergeteg haragjának. Alig tudtunk levegőt venni a hömpölygő eső miatt. Aztán egyszer csak Timothy rekedten felkiáltott:
– A pálmához!
A tenger dühöngő, fehér tarajú hullámaival negyven láb magasra felkúszva, dombtetőnket kezdte nyaldosni. Timothy a pálmához vonszolt. Én Stewt szorítottam a mellemhez.
Hátát a viharnak vetve, Timothy átbújtatta karomat a kötélhurkokon, majd mögöttem magát is a fához kötözte.

Nemsokára vizet éreztem a bokám körül. Aztán már a térdemet mosta. Majd visszahúzódott, és újból nekünk csapódott. A vihar lökéseit

Timothy fogta fel, és testével védett. Amikor a víz visszavonult, magával rántott minket is, de Timothy ereje szembeszállt vele. Éreztem, hogy feszül a karja, amikor a tenger megpróbált elszívni.
Még Timothy védelmében, a pálma törzsének préselve is tűszúrásokként fúródott belém az eső. Nem függőlegesen esett, hanem a szél kergette maga előtt.
Majdnem egy óráig lapulhattunk a pálmához, amikor a szél hirtelen elállt, és az eső lecsendesedett. Timothy lihegett.
– A magja! Szusszanhatunk egyet, amíg a másik fele ide nem ér.
Eszembe jutott, hogy a hurrikánoknak, e nagy forgószeleknek középpontjában van egy nyugodt pont.
– Jól vagy, Timothy? – kérdeztem.
Rekedten válaszolt:
– Csuromvizesen, de másképpen jól.
Azért furcsa kis hangokat hallatott, mintha fájdalmas lenne megmozdulnia, amikor elfordultunk a pálmatörzstől. Leültünk a földre a fa mellé, még mindig esőben ázva, várva a vihar magjának elvonulására. Több hüvelyknyi mély víz örvénylett körülöttünk, de nem rántott el minket.
Furcsa és hátborzongató érzés volt a hurrikán magjában ülni. Tudtam, hogy körülöttünk mindenütt heves szelek tombolnak, de a kis homokzátony nyugodt és csendes volt. Megérintettem Timothyt. Fejét a karjára hajtotta, s még mindig halkan nyögdécselt, mint egy sebzett állat.
Húsz vagy harminc perc múlva a szél hevesen feltámadt.
– Újra a pálmához kell lapulnunk – mondta Timothy.
Szinte másodpercek alatt a fergeteg megint teljes dühvel söpört végig a homokzátonyon. Timothy erősen a göcsörtös fakéreghez szorított.
Most még komiszabb volt, mint az előbb, de nem emlékszem mindenre. Már jó ideje álltunk ott, amikor egy hullám a pálma közepéig felcsapott, és nekünk verődött. A víz elborította a fejemet. Fuldokoltam és vergődtem. Aztán egy másik óriás hullám következett. Elvesztettem eszméletemet. Azt hittem, Timothy is.
Amikor magamhoz tértem, a szél lecsendesedett, csak időnként sö-

pört végig rajtunk egy-egy szélroham. A víz még mindig a bokánkat nyaldosta, de úgy tűnt, visszahúzódik. Timothy még mögöttem állt, de hidegen és ernyedten. Rogyadozott, és a feje a vállamra hullt.
– Timothy, ébredj! – kérleltem. Nem válaszolt.
Vállammal próbáltam megrázni, de súlyos teste nem mozdult. Mozdulatlanul füleltem, lélegzik-e. Éreztem gyomra mozgását, és vállamon át a szájához nyúltam. Levegő áramlott ki rajta. Nem halt meg.
De Stew eltűnt.
Néhány percnyi küszködés árán kiszabadítottam karomat a pálmatörzsön körbefutó kötélhurokból, aztán kisiklottam Timothy teste alól. Élettelenül zuhant neki a fának. Végigtapogattam az alsókarját rögzítő köteleket, és megtaláltam a csomókat. Mivel súlyával rájuk támaszkodott, nehéz volt szétbontani őket, bár hurkolt tengerészcsomók voltak. Az átnedvesedett kötél a munkát még jobban megnehezítette.
Fél órát küszködtem, mire megszabadítottam Timothyt a törzstől. Hátrazuhant a nedves homokba, és nyöszörögve feküdt. Jól tudtam, hogy nem tehetek mást érte, csak azt, hogy leülök mellé a szitáló esőben, és fogom a kezét De a sötétség világában megtanultam már, hogy valakinek a kezét fogni: orvosság is lehet.
Nagyon sokára úgy tűnt, magához tér. Első szavai fájdalmasan és szaggatottan törtek fel.
– Phillip, tényleg … jól vagy?
– Én jól, Timothy – válaszoltam. Elhaló hangon mondta:
– Micsoda szörnyű vihar!
Nyilván hasára fordult a homokban, mert a keze hirtelen elengedte az enyémet. Aztán, azt hiszem, elaludt.
Megérintettem a hátát. Meleg volt és tapadós. Könnyedén végigtapogattam. Hirtelen belém nyilallott, hogy én is anyaszült meztelen vagyok. A szél és a tenger letépte rongyainkat.
Timothy testét foszlányosra szaggatta az eső és a piciny homokszemcséket maga előtt hajtó szél. Lenyúzta a hátát és a lábát, csupán néhány ép hely maradt. Vérzett, de semmivel sem tudtam elállítani. Újra megkerestem kemény, bütykös kezét, az enyémbe fogtam, és lefeküdtem melléje.

Én is elaludtam.
Jóval hajnal után ébredtem fel. Az eső elállt, a szél a szokott módján suttogott. De azt hiszem, az eget még mindig felhők borították, mert nem éreztem a napot.
– Timothy – szólítottam, de nem válaszolt. Keze hideg és merev volt.
Az öreg Timothy, Charlotte Amalie-ból, meghalt.
Hosszú ideig feküdtem mellette, nagyon-nagyon fáradtan. Arra gondoltam, bárhová is ment, magával kellett volna vinnie. De most nem sírtam. Van néha, hogy az ember már nem tud sírni se.
Újra elaludtam. Nyávogásra ébredtem. Aztán Stewt szorosan magamhoz ölelve, sokáig sírdogáltam. Vakon és őt leszámítva egymagam maradtam egy elfelejtett homokzátonyon.

XVI. FEJEZET

Délután a domb mentén nyugat felé tapogatóztam. Az utolsó pálmától harminc vagy negyvenlábnyira kezdtem el sírt ásni Timothynak. Elhordtam a pálmaleveleket, a tengeriszőlő-tuskókat, a fadarabokat, a döglött hajakat, a legyezőkorallokat és a kagylókat, amelyeket a tenger partra vetett. Kijelöltem egy hét láb hosszú, négy láb széles területet. Aztán kezemmel ásni kezdtem.

Eleinte haragudtam Timothyra.

– Miért hagyott itt minket? – kérdeztem Stewtól. De miközben ástam, más gondolataim támadtak.

Széles hátát a viharnak vetve, Timothy felfogta a fergeteg haragját, és ennek köszönhetem, hogy élek. Amikor nagyapám meghalt, apám azt mondta:

– Phillip, néha az emberek azért halnak meg, mert nagyon-nagyon elfáradnak.

Azt hiszem, ez történt Timothyval is.

Arról is meg vagyok győződve, hogy ha láttam volna, képtelen lettem volna beletörődni a helyzetembe. De furcsa módon a sötétség elválasztott mindentől, mintha vakságom megvédett volna a félelemtől.

Eltemettem Timothyt. Jelként köveket helyeztem a sír fejéhez. Nem tudtam, mit mondjak a sír felett. Így szóltam:

– Köszönöm, Timothy. – Majd arcomat az égre fordítottam: – Viseld gondját, Uram, Timothy jó volt hozzám!

Nem lévén más mondanivalóm, egy darabig még álldogáltam, aztán visszatapogatóztam arra a helyre, ahol valaha a kunyhónk állt. Fát kerestem, és felhalmoztam a pálma aljához, melyen vizeshordónk és dobozunk függött a vihartól védett oldalon.

Hosszú időbe tellett, amíg lehoztam őket, de a dugasz kihúzásakor úgy találtam, hogy a víz még mindig édes, és a celofánba csomagolt gyufa is száraz. A két kis rúd csokoládé azonban, amit egy "ünnepre" tartogattunk, megromlott. De különben sem volt kedvem hozzá.

Tudtam, hogy a homokzátony tele van hintve törmelékkel, mert min-

denütt éreztem a talpam alatt. Kezdtem megtisztítani a táborhelyet vagy inkább azt, ami még megmaradt belőle. A szél által leszakított pálmaleveleket egy kupacba hordtam, a nedves hordalékfa darabokat pedig egy másikba.
Stewval a nyomomban – többször belebotlottam addig dolgoztam, amíg úgy nem éreztem, hogy sötétedik. Egyetlen árva kókuszdiót találtam csak egy rakás tengeriszőlő és törött fadarab között. Felnyitottam, és megettem a belét. Stewt is megkínáltam, de nem mutatott nagy érdeklődést.
Aztán csináltam egy pálmalevél ágyat, és elnyúltam rajta, hallgatva a nedves homokzátony körül hánykolódó, még mindig haragos tengert. Gondolkoztam: ennivaló kell magamnak és Stewnak, újjá kell építenem a kunyhót, és új jelzőtüzet kell raknom a keleti parton, aztán mindennap fülelnem kell a repülők hangjára. Timothy már rég feladta a reményt, hogy egy schooner is bejöjjön a veszélyes Devil's Mouthba.
Biztos voltam benne, hogy a tenger elmosta Timothy útjelzőit a korallszirt tetején, és abban is, hogy a vihar letépte és összegabalyította az indakötelemet. Most értettem meg igazán, miért tanított meg Timothy oly türelemmel arra, hogy a szigeten és a szirten járni tudjak…
És ekkor eszembe ötlött a szirt!
Hogyan halászom horgászbotok nélkül? Bizonyára elmosta őket a víz. Aztán eszembe jutott, Timothy azt mondta, biztos helyre teszi. Csak az volt a baj, hogy elfelejtette megmondani, hová.
Felugrottam, és elkezdtem a pálmatörzseket tapogatni. Az egyiken kötelet éreztem, s ujjaimmal nyomon követtem a szélárnyékos oldalra. És tényleg ott voltak! Nem kettő vagy három, hanem legalább egy tucat, összekötözve, mindegyik szakállas horoggal és csavarnehezékkel felszerelve. Ezek is Timothy örökségéhez tartoztak.
Reggel a nap erősen sütött. Éreztem az arcomon. Kezdte felszárítani a szigetet, és dél felé meghallottam az első madár rikoltását is. Visszatérőben voltak.
Eddigre már megtanultam körülbelül megállapítani, hány óra van. Egyszerű volt: az arcomat a nap melege felé fordítottam. Hogyha fe-

jemet egészen hátra kellett szegnem, akkor dél körül járt; ha csak jobbra-balra kellett fordítanom, kora reggel vagy késő este lehetett.
Olyan sok dolgom akadt, hogy azt sem tudtam, mihez kapjak. Tábortüzet gyújtsak-e, vagy a jelzőtüzet rakjam meg újra, újabb esővízgyűjtőt készítsek-e, vagy hálógyékényt szőjek; kunyhót eszkábáljak össze, vagy a szirti lyukból halásszak; nézzem meg, maradt-e a pálmákon kókuszdió – nem nagyon reméltem –, vagy pedig a szigetet kutassam át, hogy tudjam, mit rakott le a vihar. Hetekre volt elég munka.
– Nem is tudom, hogy boldogulok mindezzel! - szóltam Stewhoz. – De valami azt súgta, hogy állandóan le kell foglalnom magam, és nem szabad magammal foglalkoznom.
Három nap alatt rengeteget csináltam, még Timothy kését is megköszörültem a korallon. Majd beledöftem az új kunyhómhoz legközelebb eső pálmába, azért, hogy mindig tudjam, hol van, ha szükségem van rá. Rájöttem, hogy Timothy szeme nélkül az én világomban nagy rendnek kell lennie: mindennek pontos helyet kell találnom.
A vihar utáni ötödik napon kezdtem felderíteni a szigetet, hogy tudjam, mit hordott fel a tenger. Ez izgalmas volt. Tudtam, hogy napokat vagy heteket fog igénybe venni, amíg a végére járok. Csináltam egy új sétabotot, és a keleti parton kezdve, ide-oda tapogatóztam vele, lehajolva mindenért, amibe beleütközött Néha igen sok időbe került kitalálni, mit is tartok a kezemben.
Találtam több nagy konzervdobozt. Az egyiket arra használtam, hogy újból beindítsam az “időmérőt”. Öt kavicsot dobtam bele, és így az idő számítását most a vihar éjszakájától kezdtem. Rábukkantam egy ócska seprűre és egy kicsi faketrecre, ebből jó szék lett; egy darab vászonra, s megpróbáltam nadrágot készíteni belőle, de nem volt se tűm, se cérnám.
És találtam még sok kagylót, néhány madártetemet, dugó– és szivacsdarabokat, de semmi olyat, aminek igazán hasznát tudtam volna venni.
A vihar utáni hatodik napon, amikor éppen a déli partot kutattam át, meghallottam a madarakat. Stew,
mint mindig, velem volt, és kurrogni kezdett, hallva dühös rikoltozá-

sukat. Azt hiszem, hét vagy nyolc keringett a levegőben.
Fülelve megálltam, azon tűnődve, miféle madarak lehetnek. Aztán egy szárnycsapást éreztem az arcomon, és a madár haragos vijjogással csapott le rám. Botommal feléje suhintottam. Nem értettem, miért támadnak.
Ezután egy másik bukott le rám rikoltozva, és a csőrét oldalt a halántékomba vájta. Egy pillanatra megzavarodtam, habozva, hogy a tengeri szőlő, illetve maradványai alá fussak-e, vagy megpróbáljam pálcámmal elkergetni őket. Úgy tűnt, rengetegen vannak.
Aztán az egyik élesen megvágta a homlokomat, a szemhez közel. Éreztem, hogy a vér végigcsurog az arcomon. Elindultam visszafelé a táborba, de nem tettem három vagy négy lépést, és megbotlottam egy fatönkben. Leestem a földre, és éles fájdalom nyilallt hátul a fejembe. Egy madár dühödt vijjogással szállt a magasba, majd egy újabb csapott le rám.
Hallottam, hogy Stew vicsorog. A hátamra ugrott, karmait a húsomba vájva. Megint egy vad rikoltás hallatszott, és Stew a levegőbe ugrott.
Fogvicsorgató, dühös morgása és a sérült madár kiáltása megtörte a homokzátony felett lebegő csendet. Hallottam, hogy a homokon küzdenek, majd fülembe csendült a madár halálvijjogása.
Csendben feküdtem egy darabig. Végül odakúsztam, ahol Stew megragadta áldozatát. Megtapogattam a macskát; teste megfeszült, szőre még mindig égnek állt. Dühösen morgott, halkan és tompán.
Aztán végigtapogattam a madarat. Hangja után nagynak gondoltam, de a valóságban jóval kisebb volt. Megfogtam a csőrét – mint a kés hegye.
Lassan Stew merevsége is engedett.
Körbetapogatóztam a homokon, kíváncsi voltam, mi idézte elő a madarak támadását. Kezem nemsokára meleg tojáshéjra bukkant. Nem tudtam haragudni a madarakra. Véletlenül belesétáltam új fészekrakó területükre.
A vihar után ők is az életükért harcoltak, akárcsak én. Otthagytam Stewt váratlan lakomájával, és lassan visszaindultam a táborba.

XVII. FEJEZET

Tíz kavics került már időmérő dobozomba, amikor elhatároztam, hogy valami olyat fogok csinálni, amitől Timothy mindig óvott. Untam már az örökös hal-és szőlőlevél kosztot, és takarékoskodni akartam azzal a néhány zöld kókuszdióval, amelyet sikerült a földről összeszednem. A fákon egy sem maradt.

Fésűskagylót vagy langusztát akartam sütni. Az északi parton a cápák miatt nem mertem kimenni a kagylókért. De úgy gondoltam, lehet korallra tapadó languszta a horgászlyuk alján is.

Timothy elbeszéléséből tudtam, hogy a mélyedés tengeri bejárata szűk ahhoz, hogy a nagy halak vagy a cápák keresztülússzanak rajta. A barracuda hal keresztülfér, de általában nem veszélyes. Ha véletlenül akad nyolckarú polip, az kicsi lehet csak, mert a nagyok mindig a mély vízben vannak. Ő biztonságosan tudott alámerülni a lyukban.

Kihegyeztem egy botot, ahogy Timothy csinálta, de tudtam, hogy ha bal kezemmel langusztára tapintok, jobbal nagyon gyorsan kell döfnöm, különben farkával odébb veti magát a fenéksövényen.

Lementem Stewval a szirthez, és végigtapogatóztam rajta, amíg meg nem találtam a lyuk ismerős szélét. Azt mondtam Stewnak:

– Ha nem bukkanok fel húsz percig, jobb, ha utánam ugrasz és kimentesz!

A bolond macska lábamhoz dörgölődzött és dorombolt.

A hegyes botot jobb kezemben tartva, a meleg vízbe csúsztam; egy darabig tapostam, és vártam, hogy felbukkanjon valami. Majd lebuktam a víz alá; néhány lábnyit úsztam, és újra feljöttem. Biztos voltam benne, hogy semmi sincs a lyukban a szokásos kis halakon kívül, amelyekből minden reggel fogtam eleget.

Néhány perc múlva összeszedtem a bátorságomat. A hegyes botot a bal kezemben tartva, a fenékig merültem, és jobb kezemmel a korallt és a sziklákat tapogattam. Időnként feljöttem levegőért. Lassan kiismertem magamat a fenéken, kitapintva az ide-oda mozgó legyezőkorallokat, az orgonasípkorallokat és a nagyobb agykorallfoltokat.

Többször megrémültem, amikor a hínárok vagy a legyezőkorallok az arcomat súrolták, s gyorsan a felszínre úsztam. Jó félóra után úgy

döntöttem, vadászhatok langusztára.
Most már komolyan alámerültem. Egyenesen buktam lefelé, megérintettem a feneket, majd néhány csapással a tavacska korallfala felé igyekeztem. Timothy azt mondta, hogy a languszta mindig a fenéken van, rendszerint sziklákon vagy korallokon. Meglepetésemre az első átfésüléskor rátapintottam egyre, és belevágva a hegyes botot, gyorsan a felszínre úsztam.
Lihegve kiáltottam Stewnak:
– Homár lesz vacsorára!
A lyuk széléhez úsztam, ledobtam a langusztát a botról, megint mélyet lélegeztem és lemerültem.
Sokszor alábuktam anélkül, hogy újra éreztem volna a langusztát jelző kemény burkot. Kezemet kezdtem mélyebben bedugni a fenék közelében található sziklapárkányok és kiugró sziklaperemek közé.
Néhány percet pihentem, aztán elhatároztam, hogy még egyszer alámerülök. Boldog voltam a homárral, ami most már a szirten hevert, de kicsi volt. Még egy étkezésre sem elég nekünk.
Újra alábuktam, és most felfedeztem valamit, ami egy mély lyukba vezető nyílásnak tűnt. Vagy legalábbis messze benyúlt. “Itt egy nagy homárnak kell lennie” – gondoltam. Újra feljöttem, megtöltöttem levegővel a tüdőmet, és azon nyomban lemerültem.
Kezemet mélyen bedugtam a lyukba, és valami megragadta.
Lábamat rémülten a sziklának feszítettem, és szabadulni próbáltam. Erős fájdalmat éreztem. Ami megragadta a csuklómat, Timothy karjának erejével vetekedett. Hatalmasat lódultam. Az a valami karommal együtt kijött. A farka mellemet verdeste. Rúgtam egyet, és feljöttem a felszínre. Az a bizonyos valami még mindig a csuklómhoz tapadt, és foga mélyen belevésődött a húsomba.
Persze ordítottam, amint a lyuk pereme felé csapkodva hasítottam a vizet. Aztán az a valami mégis elernyedt, és én átvetettem a lyuk falán, ki a lyukból.
A fájdalom átjárta egész karomat. Lihegve feküdtem a tavacska szélén, és óvatosan tapogattam meg a csuklómat. Vérzett, de nem túlságosan. A fogak azonban mélyen bevájódtak.
Nem hal volt, mert testét hosszúnak és keskenynek éreztem. Később

arra tippeltem, hogy nagy muréna angolna lehetett. Akármi volt is, soha többé nem merültem alá a lyukba.

XVIII. FEJEZET

Nem múlt el nap vagy éj, hogy ne füleltem volna az égre. Tapintó– és hallóérzékem kezdte helyettesíteni hiányzó látásomat. A hangokat már sikerült különválasztanom.
Kezdtem felismerni a homokzátony mellett elrepülő madarak más-más rikoltását, még ha fogalmam se volt róla, milyen fajtájúak. Rikoltásuk után neveket találtam ki nekik. Csak az időnként felhangzó sirályvijjogás idézte elém a madár képét, mert sokszor láttam és hallottam őket a willemstadi védőgátnál
Jól ismertem a szellő hangját, amint átfutott a tengeriszőlőn, megrezgetve az apró leveleket. Amikor a vihar után még megmaradt pálmaleveleken siklott keresztül, csapkodó hangot hallatott.
Ismertem a gyíkok surrogását. A vihar után is maradt néhány a szigeten. Csak arra tudtam gondolni, hogy valamiképpen sikerült magasra mászniuk a pálmafákon, Máskülönben hogy maradhattak volna életben, amikor az egész homokzátonyt elborította a víz?
Még azt is hallottam, ha Stew közeledett. A száraz levél egész picit zörrent csak puha mancsa alatt, én mégis meghallottam.
Egy kora augusztusi délelőtt éppen a dombon voltam, a tábor közelében, amikor távoli repülőgépbúgást hallottam. Lehajoltam Stewért. Ő is hallotta. Teste megfeszült, feje a hang felé fordult.
A tűz mellett térdre rogytam, és körbetapogattam a szélét, hogy egy botvéget találjak. Ezt aztán kihúztam. Timothy megtanított arra, hogy az aprófát kör alakba rakjam, úgy, hogy a tűz lassan égjen a közepén, de néhány nem égő vég mindig álljon kifelé. Mindennap sokszor raktam a tűzre.
Addig köptem a botra, amíg nem sercegett. Ebből tudtam, hogy elég a tűz vagy parázs, hogy meggyújtsam a jelzőtűz alatt a száraz pálmaleveleket.
Újra a búgásra figyeltem. Még mindig hallatszott! És most még közelebbről.
Lerohantam a dombról, egyenesen a jelzőtűzhöz. Kitapogattam a pálmaleveleket, és közéjük löktem a botot. Fújtam, amíg meg nem hallottam a lángok lobogását. Néhány perc múlva ropogott a máglya.

A déli partra rohantam, hogy halljam a repülőbúgást, ott a pattogó tűz hangja nem nyomta el.
A parton állva füleltem. A repülő közeledett! Az ég felé kiáltoztam:
– Ide! Ide!
Elhatároztam, visszarohanok a keleti partra, s megállok közel a tűzhöz és a sziklákhoz, amelyeket újra úgy rendeztem, hogy a "segítség" szót formálják ki.
Arra számítva, hogy a repülő bármely pillanatban lejjebb szállhat, és a motorok üvöltését úgy is meg fogom hallani, Stewval csupán néhány lábnyira álltam a verdeső parti hullámoktól. Vártam és vártam, de nem jött a mennydörgő hang az égből. Nem hallottam mást, csak a tűz ropogását és a hullámok csapkodását.
Visszarohantunk a déli partra, ahol nagyon csendben megálltam és figyeltem.
A repülő elment!
Csüggedten baktattam a keleti partra, és leültem a tengeriszőlő árnyékába. Fejemet a karomra hajtottam, és szégyenkezés nélkül zokogtam.
Úgy látszott, nincs több remény, hogy valaha is elkerüljek a homokzátonyról, de tudtam, hogy képtelen vagyok örökké így élni. Egy napon megbetegszem, vagy egy másik vihar dühe söpör végig a szigeten. Egyedül semmiképpen sem tarthatom fenn magam.
Sok rossz, magányos napom és éjszakám volt már eddig is, de egyik sem annyira rossz, mint ez. Stew odajött, és dorombolva a lábamhoz dörgölődzött. Sokáig szorítottam magamhoz.
Miért nem szállt le a repülő, amikor a pilóták látták a füstöt? Végül már arra gondoltam, talán nem is látták. Biztos voltam, hogy égnek szállt, de hogy fehér volt-e, mely beleveszhet a kékesfehér égbe, vagy fekete és olajos, mely elüt a kékségtől – honnan tudhattam volna?
Ha lett volna néhány olajos deszkám! Amilyen a Schottegat vizében szokott úszni. De tudtam, hogy a partra vetett fák főleg ágak, tuskók, melyek hónapok vagy hetek óta lebegtek a vízben, és semmi olyan nincs bennük, ami fekete füstöt csinálna.
Kezdtem a szigeten található összes dolgot számba venni. Lehet,

hogy a zöld pálmalevelek sötét füstöt gerjesztenek, de amíg nem száradnak, túl erősek, nem tudom leszaggatni őket. Az északi part kúszónövényei csinálhatnak talán fekete füstöt, de leveleik nagyon aprók.
A tengeriszőlő! Lenyisszantottam egy kicsit, s kezem között morzsolgattam. Igen, van benne olaj! Felálltam, és odamentem a tűzhöz, belehajítva egy darabot. Egy pillanat múlva hallottam, hogy a vízbe cseppentett zsírhoz hasonlóan serceg.
Tudtam már, mit tegyek!
A füst vastag, fekete oszlopban fog gomolyogni a homokzátonyról, hogy a repülőket a Devil's Mouth-hoz vetesse. Ha meghallok még egy repülőt, tüzet gyújtok, és tengeriszőlő-csomókat hajigálok rá, amíg sötét füst nem száll fel a szigetről.
Biztos voltam benne, hogy Timothy nem gondolt a fekete füstre. Hát persze hogy nem!
Most már jobb hangulatban sétáltam vissza a dombra, hogy összegyűjtsem a maradék pálmaleveleket az újabb tűzrakáshoz.
1942. augusztus 2-án hajnalban dörgésre ébredtem. Vártam már, mikor koppannak az első esőcseppek a kunyhó tetején. Hallottam, hogy Stew lenn a lábam körül halkan nyávog. Így szóltam:
– Csak az ég dörög, Stew. Szükségünk van vízre. De amint tovább füleltem, rájöttem, hogy nem az ég dörög. Súlyos, érdes és éles, nem hömpölygő hang volt. Inkább robbanáshoz vagy robbanássorozathoz hasonló. Mintha a homokzátony rázkódott volna. Felpattantam a gyékényről, és kirohantam.
A levegőben semmi jel sem mutatott az esőre. Száraz volt, nem fülledt meleg.
– Ezek robbanások, Stew – mondtam. – Nagyon közel hozzánk.
Talán torpedórombolók, gondoltam. Nem hallottam egyetlen repülőgépmotort sem. Torpedórombolók harcolhatnak kinn ellenséges tengeralattjárókkal. És a súlyos, érdes és éles hangokat a mélyvízi bombák adják, melyeket – apámtól tudtam – a flotta német tengeralattjárók elsüllyesztésére használt.
Most nem bajlódtam azzal, hogy égő fadarabot vigyek le a keleti partra. Belenyúltam a dobozba, a hosszú fagyufák celofánba burkolt

csomagjáért. Csupán négy maradt. Lerohantam a hegyről, a jelzőtűznél kerestem egy szikladarabot. Letérdeltem a tűz mellé, és meggyújtottam rajta az egyik gyufát. A foszfor lepergett. Másikat gyújtottam. Sercent egyet, és elaludt.
Már csak kettő maradt. Egy pillanatig haboztam, elhasználjam-e, vagy rohanjak vissza a dombra a tábortűzhöz.
Füleltem. Éreztem, hogy a veríték végigfolyik az arcomon. A tengeren még mindig morajlottak a robbanások.
És ekkor egyszer csak meghallottam a repülőgép-búgást. Mély lélegzetet vettem, és meggyújtottam az utolsó előttit. Hallottam, amint fellobban, bal kezemmel beárnyékoltam. Éreztem a hevét. Égett.
Mélyen beledugtam a tűzrakásba, addig tartva benn, amíg ujjam hegyét perzselni nem kezdte. A tűz meggyulladt, és egy pillanat múlva ropogott.
Átrohantam a parton, és tengeriszőlőt kezdtem húzgálni. Az első rakást odavittem a tűzhöz, és rádobtam. Nemsokára éreztem égő szagát. Sercegni és pattogni kezdett, amint a lángok belekaptak a természetes olajjal átitatott ágakba.
Mire tíz vagy tizenöt csomóval cipeltem a tűzhöz, biztos voltam benne, hogy a homokzátony fölött fekete füst gomolyog.

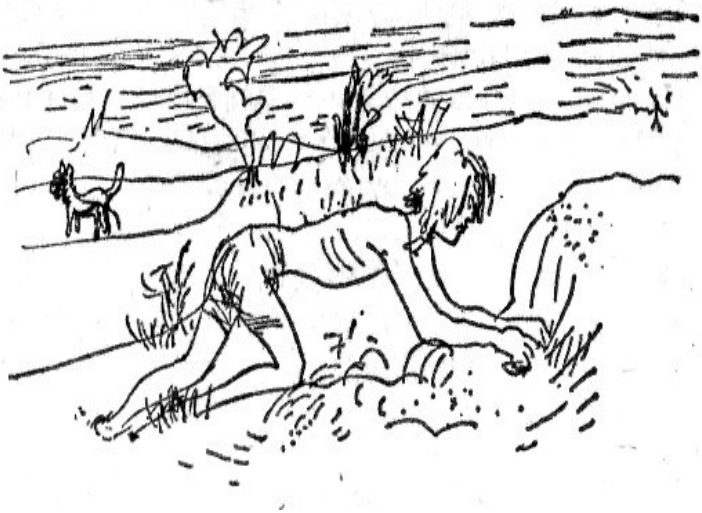

Hirtelen fülsiketítő hang söpört el fölöttem. Repülő szállt el a sziget felett, nem sokkal magasabban a pálmáknál. Éreztem a szelét.
Egy pillanatra mindenről megfeledkezve kiáltottam:

– Timothy, jönnek!
A repülő éles fordulatot vehetett, és újra elsüvített a homokzátony fölött, most talán még alacsonyabban, mert a szele forró volt, és éreztem benne a kipufogógáz szagát.
Felüvöltöttem:
– Ide! Ide szállj le! – És hadonásztam az ég felé.
A repülő még szűkebb kört csinált, és visszafelé a fejem fölött repült el. A motor sivított. Odakiáltottam Stewnak:
– Megmenekülünk! – de azt hiszem, Stew elbújt a tengeriszőlőben.
A repülő azonban már nem jött vissza. Nem szállt el még egyszer alacsonyan a sziget fölött. Hallottam a távolodó hangját. Nemsokára teljesen elenyészett. És rádöbbentem, hogy a robbanások is megszűntek.
A jól ismert csönd telepedett a homokzátonyra.
Minden erőm elhagyott. Ez volt az első igazi lehetőség a menekülésre, és talán nem is lesz több. A pilóta elrepült, nyilván azt gondolta, hogy csak a repülőnek integető bennszülött halász vagyok. Tudtam, hogy a bőröm már nagyon sötét.
Sőt tudtam azt is, hogy a füst eltakarhatta a segítséget hívó sziklaírást is.
Pocsékul éreztem magamat. Felvánszorogtam a lejtőn, és levetettem magamat a kunyhó gyékényére. Nem sírtam. Nem volt semmi értelme.
Meg akartam halni.
Egy idő múlva Timothy sírja felé néztem.
– Miért nem vittél magaddal?! – kiáltottam feléje.

XIX. FEJEZET

Dél körül hallottam meg a harangot. Gyakran hallottam ilyen harangot a St. Anna-öbölben és a Schottegatban. Kis csónakokon és vontató-gőzösökön használják őket, a gépésznek jeleznek, lassan vagy gyorsan menjen, avagy hátramenetre kapcsoljon.
Egy pillanatig azt hittem, álmodom.
Aztán újra meghallottam és egy motor lassú pöfögését is. És emberi hangokat! A keleti part felől jöttek.
Lerohantam. Igen! Egy kis hajó merészkedett be a Devil's Mouthba, és homokzátonyunk felé közeledett!
Felkiáltottam:
– Erre, erre, itt vagyok! Itt vagyok! Kiáltást hozott a víz, férfihang volt:
– Látunk!
Ott álltam a keleti parton, Stew a lábamnál, és a hangok irányába néztem. Megint hallottam a harangot, aztán a motor hátrafelé pörgött, és a propeller kavarta a vizet. Valaki kiáltott:
– Ugorj, Scotty! A víz sekély. Amerikai hangja volt, semmi kétség.
A motor most üresen járt, s valaki felém jött. Hallottam lépteit a homokon.
– Hello! – üdvözöltem.
De nem válaszolt. Azt hiszem, csak bámult rám. Aztán odakiáltott a csónakban állónak:
– Uramisten! Egy meztelen fiú! Meg egy macska! A csónakból viszszakiáltottak:
– Van más is?
– Nincs senki más, csak mi! – kiáltottam én. Elindultam a parton álló ember felé. Elfúló lélegzettel mondta:
– Vak vagy?
– Igen, uram – válaszoltam. Furcsa hangon kérdezte:
– És jól vagy?
– Most már nagyon jól, mert maguk itt vannak - válaszoltam.
– Gyerünk, fiú! – mondta. – Segítek.
– Ha vinné Stewt, én megyek maga után – feleltem.

Amint bemásztam a csónakba, eszembe jutott Timothy pálmába szúrt kése. Ez volt az egyetlen, amit el akartam hozni a homokzátonyról. A matróz, aki Stewt hozta, felment a dombra a késért, közben a másik kikérdezett. Mikor a matróz visszajött a dombról, így szólt:
– Nem hinnéd el, mi van odafönn!
Azt hiszem, a kunyhónkról és az esővízgyűjtőről beszélt. De látni kellett volna, amit Timothy épített!
Nem emlékszem mindenre, ami ezután történt, de nemsokára felsegítettek egy torpedóromboló hágcsójára. A fedélzeten egyszerre annyi kérdéssel rohantak meg, hogy egy parancsoló hang rájuk recsccsent:
– Ne zaklassátok tovább! Adjatok neki enni, lássa az orvos, és fektessétek le!
Egy hang alázatosan válaszolt:
– Igenis, kapitány úr!
Lenn a betegszobában a kapitány megkérdezte:
– Mi a neved, fiam ?
– Phillip Enright. Az apám Willemstadban lakik. A Royal Dutch Shellnél dolgozik – válaszoltam.
A kapitány szólt valakinek, hogy küldjön rendkívüli rádióüzenetet a willemstadi kikötőparancsnoknak, majd megkérdezte:
– Hogy kerültél erre a kis szigetre?
– Timothy és én odasodródtunk, miután a Hato elsüllyedt.
– Hol van Timothy? – kérdezte.
Beszéltem a kapitánynak Timothyról s mindenről, ami velünk esett. Nem biztos, hogy egy szavamat is elhitte, mert csöndesen csak ennyit mondott:
– Fiam, aludj most egy kicsit. A Hato még áprilisban süllyedt el.
– Igen, áprilisban – válaszoltam, s akkor az orvos bejött és megvizsgált.
Éjszaka a hajó érintkezésbe lépett Willemstaddal. A kapitány újra meglátogatott, és elmondta, hogy torpedórombolója éppen egy német tengeralattjárót üldözött, amikor a repülő észrevette az én fekete füstömet, s rádión visszajelezte a hajónak.

Meg mindig hitetlenkedéssel a hangjában, azt mondta, hogy a parancsnoki hídon átnézte az összes tengerészeti térképet és kiadványt. A mi homokzátonyunk annyira kicsiny, hogy a térképen még nevet sem adnak neki. De Timothynak igaza volt. Jó mélyen benn van a Devil's Mouthban!
A következő reggel befutottunk a panamai Cristóbal támaszpontra. Engem azonnal kórházba vittek, bár úgy gondoltam, hogy ez felesleges. Erős és egészséges voltam, a hajóorvos is megállapította.
Anyám és apám különrepülőn jöttek meg Willemstadból. Percekbe tellett, amíg szóhoz jutottak. Csak ölelgettek, és tudtam, hogy anyám sír. Állandóan azt hajtogatta:
– Phillip, bocsáss meg! Kérlek, bocsáss meg!
A haditengerészet – hogy ne rémüljenek meg – előre közölte velük, hogy vak vagyok. Tudtam, hogy a külsőm egészen megváltozott. Már addigra a fodrász levágta hosszúra nőtt hajamat.
Sokáig beszélgettünk – Stew az ágyamon kuporgott –, és megpróbáltam nekik mindent elmesélni Timothyról és a homokzátonyról. De nagyon nehéz volt. Figyeltek, persze, de az volt az érzésem, hogy egyik sem értette meg igazán, mi történt.
Négy hónappal később egy New York-i kórházban sok röntgenezés és vizsgálat után átestem a három operáció közül a legelsőn.
A gerenda, ami fejbe ütött azon az éjjelen, amikor a Hato elsüllyedt, megsértett néhány ideget. De egy harmadik operáció után, amikor a kötést levették, újra láttam. Szemüveget kell ugyan hordanom ezután, de láttam. És ez volt a lényeg!
Kora áprilisban visszatértem Willemstadba anyámmal, és ott folytattuk életünket, ahol az előző áprilisban abbahagytuk. Miután tavaly hivatalosan jelentették, hogy a tengerbe vesztem, anyám visszatért Curacaóra apámhoz. Sokban megváltozott. Már nem gondolt arra, hogy elmenjünk a szigetekről.
Időnként meglátogattam Henrik van Bovent, de valahogy most már minden más volt, mint amikor hollandosdit meg britesdit játszottunk. Nagyon gyerekesnek tűnt. Így aztán rengeteg időt töltöttem a St. Anna-öböl környékén és a Ruyterkade piacon, a feketékkel beszélgetve. Szerettem hallani hangjukat.

Némelyikük ismerte az öreg Timothyt Charlotte Amalie-ból. Közel éreztem magamat hozzájuk.
A háború végén elköltöztünk Scharlooból és Curacaóról. Apám munkája befejeződött.
Azóta sok-sok órát töltöttem a Karib-tengeri térképek között. Megtaláltam Roncadort, Rosalindot, Quita Suenót meg Providencia és San Andrés szigeteit, valamint Serranilla Bankset és Beacon Cayt.
Egy napon bérelni fogok Panamából egy schoonert, és felkutatom a Devil's Moutht. Remélem, megtalálom azt a magányos kis szigetet, ahol Timothy van eltemetve.
Lehet, hogy nem ismerem meg a külsejéről, de amikor partra szállok, és behunyom a szemem, már tudom, hogy ez volt a mi kis zátonyunk! Végigsétálok a keleti parton, és kimegyek a szirtre. Felmászom a dombra a pálmasorhoz, és megállok Timothy sírjánál.
És azt mondom:
– Ez hát az a nyamvadt homokzátony, Timothy?

Megjelent a Csehszlovák Szocialista Köztársaság és a
Magyar Népköztársaság közös könyvkiadási egyezményének keretében
A kiadásért felel a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó igazgatója.
Felelős szerkesztő *és* a szöveghűséget ellenőrizte Tótfalusi István
Műszaki vezető Gonda Pál.
Képszerkesztő Szecskó Tamás.
Műszaki szerkesztő: Komlosan Gábor
Készült 64 800 összpéldányszámban,
ebből 2000 példán a Madách Könyvkiadó (Bratislava) részére,
a Móra Ferenc kiadó (Budapest) gondozásában,
6,7 (A/5) ív terjedelemben
MSZ 5601-59 1962-75
Szikra Lapnyomda, Budapest
IF 2360 – e – 7678